

Izhaja ob 4. zjutraj.
Stane mesečno Din 55.—; za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.
—
Oglasi po tarifu.
—
Uredništvo:
Ljubljana, Knafova ulica šte. 5/L
Telefon šte. 72, ponoči tudi
šte. 24.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.
Insertni oddelk: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 493
Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta
—
Račun pri poštah čk. zavoda: Ljubljana
št. 11.842 — Praha čisto 78.180.
Wien, Nr. 105.247

Ljubljana, 9. decembra.

Dne 8. decembra so se pričele na Madžarskem volitve v narodno skupščino, ki bodo trajale do 15. decembra.

Prvi volilni dan, to je 8. decembra, je imel odločiti o 108 mandatih, od tega 5 mandatov v okolici Budimpešte, kjer se glasuje v tajnem glasovanju. Goto-vo je nad vse markantno, da je v vseh teh volilnih kraljih zmagačila vlada ali njo podpirajoče stranke; odračunati je le 5 mandatov budimpeštanske okolice, kjer se glasuje tajno in kjer doslej rezultati še niso znani. V 53 volilnih okra-
jih so kandidati izvoljeni soglasno, ker niso imeli nikakih protikandidatov.

Prvi dan volitev tedaj karakterizira madžarski volilni akt popolnoma. Kakor je bilo pričakovati, si bo vlada s svojimi trabanti pridobila ogromno večino. Nadaljni rezultati tega prvega vti-
sa ne morejo mnogo spremeniti. Zakaj volilni rezultati so bili odločeni že — z volilnim redom.

Nadaljnji volilni dan je današnji, ko se vrši glasovanje v 93 volilnih okra-
jih. Za 14. decembra so določene volitve v Budimpešti in še treh volilnih mestih, kjer je glasovanje tajno. Izidi v teh po-
ročjih ne morejo več presenetiti; grof Bethlen si bo dal sestaviti tak parlament, kakršnega si je želel; vsa volilna procedura je enostavno maskiranje, ne-
vredno 20. stoletja.

Sedanje volitve se vrše po novem volilnem redu, ki se je sklenil z zakonom dne 25. junija 1925, in ki je reakci-
onaren v najboljšem pomenu besede. Njega največji unikum je pač, da se glas-
ovanje v ogromni večini države vrši javno; volilec pride v volilni lokal in pove tamkaj volilnemu komisariju ime kandidata; — pri tem se glasuje samo za kandidate, ne za liste, ki jih okraj z javnim glasovanjem ne pozna. Od celokupnega števila 245 mandatov se voli 199 poslancev v javnem glasovanju; njihova volilna okrožja predstavljajo 90 odstotkov volilnih okrajev. Samo 46 poslancev bo izvoljenih v tajnem glasovanju; so to velika mesta in njih okoli-
ca. Samo v teh okrožjih se volitve vršijo z listami, povsod drugod z osebnimi kandidati.

Volitve v okrajih z javnim glasovan-
jem se vršijo samo v glavnem mestu okraja, tako da rabijo volilci v mnogih slučajih pol dne ali celo ves dan, preden pridejo do volišča. Vlada seveda za svoje ljudi že poskrbi za vozila, za nasprotnike pa je itak boljše, če zamudi-
jo. Da se to zgodi v čim več slučajih, se vršijo volitve v decembru, ko postane sneg s slabimi poti zelo dober vlad-
ni zaveznik. Zato so seveda volitve nalašč razpisali na zimo, kakaj normalnim potom bi se imele vršiti šele prihodnjega pomladi, ko bi potekala doba razpuščenih zbornic, izvoljeni v l. 1922. Pri tem, da se na zunan stvar sliši lepše, je Bethle-
nov volilni zakon vpeljal — volilno dolžnost in odsotnost volilca se kaznuje z globo.

Volilno pravico imajo samo ljudje, ki plačajo določeni davek ali imajo dolo-
čeno izobrazbo. Pa to še ni vse. Kandidirati smejo le tisti, ki so za svojo kandidaturu zbrali podpise 10 odst. volilcev. Dalje: nobeno politično zborovan-
je se ne sme vršiti zadnjih osem dni pred volitvami. In pa: nikjer se ne sme ta vršiti dva volilna shoda na isti dan v istem kraju. Seveda se da to lepo moti-
virati z brigo, da se ne bi dogodili spopadi med volilci. Ali jasno je, da je vladna večina to uzakonila le, da s tem poljubno prepreči opozicijske volilne shode. Zakaj, kakor hitro opozicijska stranka priglasi volilni shod, se spomni vladni aparat, da je že priglasi shod vladne stranke.

S takimi sredstvi pač ni težko dobiti v volitvah take zbornice, kakršna je vladni prikladna. Zato imajo madžarske volitve prav isti značaj kakor če bi vlada kratkoročno imenovala poslance v parlament s svojimi dekreti, kakor imenuje uradnike.

Zato se nova madžarska zbornica pač ne bo mogla postaviti ob stran evrop-
skim parlamentom. Magyarorszag tvori še vedno otok fevdalstva sredi civilizirane Evrope XX. stoletja.

„Madžarske“ volitve

Budimpešta, 9. decembra. s. Pri večer-
ajnih volitvah je stranka enotnosti pridobi-
la osem mandatov in izgubila dva, krščan-
sko-nacionalna gospodarska stranka je pri-
dobila štiri mandate in nestranskraske opo-
zicije en mandat. Največ so izgubili socija-
ni demokratje, namreč štiri mandate. Pod-
legli so med drugim tudi v treh gorskih okra-
jih. Združena levičarska stranka je iz-
gubila tri, nacionalisti tudi tri, legitimisti-
na opozicija pa en mandat.

Italijani zatirajo hrvatske gospodarske zadrage

Pariz, 9. decembra. o. Pulska prefektura
je razpustila upravne odbore Pazinske po-
sojnice ter Zminjske in Kašteljske zadrage.
Te zadrage so izvrstno uspevale. Zato
so jih oblastva tudi odstranila, da ne bi
delale konkurence italijanskim, ki ne uspe-
vajo.

Uzunović je vrnil mandat

**Iz dogodkov v radikalskem klubu je mandatar krone izvajal konsekvence. — Taktičen uspeh Pašića. — Kako so tekla po-
gajanja z davidovičevci.**

Beograd, 9. decembra. r. V političnem življenju je danes vladala velika ner-
voznost. Radikalni klub se tekom do-
poldne ni sestel. G. Uzunović je nekoli-
ko pred 12. uro odšel na dvor. Ko se je
vrnil, je dal novinarjem naslednjo iz-
javo:

«Gospodje, iz razlogov, ki so vam
znani, da bi se namreč potem širše konzul-
tacije klubskih šefov dala prilika, da se
čimbolj razčisti situacija, sem Ni. Vel.
kralju vrnil mandat.»

Takoj nato se je Uzunović podal k
Pašiću ter ga informiral o svojem koraku.
Pašić se je zatem sestel z Markom
Trifkovićem, ki je ostal na Pašićevem
stanovanju pol ure, nakar se je podal
na dvor. Kamor je bil pozvan v avdienco.
Trifković je ostal pri kralju dalj časa.
Pri povratku z dvora je izjavil nov-
narjem, da je informiral kralja o no-
tranji in zunanji politiki ter posebno o
gospodarski krizi. Sedaj, je dejal, bodo
pričele konzultacije načelnikov parla-
mentarnih skupin.

Verjetno je, da bodo tekom konzul-
tacij publicirani komunikacije v svrhu po-
drobne informacije javnosti.

Beograd, 9. decembra. p. Pašić je
Uzunoviću spodbil noge. Njegova več-
rajsnja taktika, ki se je pričela z ostrim
sunkom v «Politiki» objavljenega ko-
munikacija, je dosegla svoj cilj. Uzunović
je bil dejansko postavljen v izvrševanju
svoje od kralja mu poverjene misije pod
neposredno nadzorstvo in odločitev Pa-
šićevu. S tem pa je postala njegova mi-
sija iluzorna in Uzunović je danes iz-
vajal konsekvence, vrnil je mandat.
Taktični uspeh Pašićev je torej dosegel
zaželjeni cilj: pričelja se konzultacije
šefov parlamentarnih skupin in kar se
radikalov tiče, ima — ako ne nastopijo
nepredvideni dogodki — Pašić situacijo
v rokah. To seveda ne znači, da bi mogel
Pašić, dokler afera v anketnem od-

boru ni razčiščena, stopiti na čelo vla-
de. Toda vsekakor bi v slučaju, da se
sestavi nova vlada ob udeležbi celotne
radikalne stranke, nositelj strankinega
zaupanja v vladi bil mož, ki je po volji
Pašiću.

O antecedencijah sedanjih dogodkov
se poroča iz inermiranih krogov sle-
deče:
Kombinacija, da bi Davidović zame-
njaj Radića, je bila gotova že pred štiri-
meseči. Toda to je bilo preprečeno,
ker je razpoloženje volilcev Davidovi-
čeve stranke se odločno protivilo. Se-
daj, ko je kriza nastopila v zvezi z z-
unanjepolitičnimi dogodki, so davidovi-
čevski voditelji očividno smatrali stvar
za provedljivo.

Med Uzunovićem in Davidovićem so
bili že pred ostavko dogovorjeni pogoji
sodelovanja. Zato je Davidović s poseh-
nim komunikacijem stremel za tem, da
pobje razpoloženje svojih pristavev v
provinci, ki zahteva zblizanje s samo-
stojnimi demokrati. A sedaj, ko je Uzu-
novič podal ostavko in dobil mandat za
sestavo nove vlade, v torek popoldne
ni hotel Davidoviću ponuditi onega,
kar je bilo dogovorjeno pred ostavko,
ker se je čutil slab v klubu spricho dej-
stva, da se je tudi Pašić osebo po-
protivil Uzunovićevi kombinaciji. Zato je
Uzunović sedaj ponudil Davidoviću samo
načelno sodelovanje, a za portfelje
mu je namesto dogovorjenega števila
ponudil samo radičevske.

Ko je bilo v torek zvečer g. Pašiću
pomotoma sporočeno, da je g. Uzunović
perfektural z Davidovićem stvar tako,
kakor je bila dogovorjena že pred
ostavko, je to Pašića revoltiralo in ga
dovedlo do tega, da je v «Politiki» obe-
lodanil oni senzacionalni komunikacije.
S tem je mogel potem Pašić izvesti svoj
taktični načrt. Uzunoviću pa ni preosta-
lo drugo nego da vrne mandat.

Konzultacije na dvoru so se pričele

**Včeraj popoldne je kralj sprejel predsednika skupščine Trifkovića, Pašića in končno Radića. — Avdijske se danes nada-
ljujejo. — Uzunović, Pašić in Radić o reševanju krize.**

Beograd, 9. decembra. p. Predsed-
nik Narodne skupščine G. Trifković je
nasvetoval kralju, da pozove šefe parla-
mentarnih skupin na konzultacijo.

Najpreje je kralj ob 3. popoldne spre-
jel min. predsednika Uzunovića. ki je
ostal pri vladarju dobre pol ure in po-
zneje izjavil novinarjem, da je poročal
kralju o tekočih vladnih poslih.

Ob 4. popoldne je bil telefonično po-
zvan v dvor g. Pašić, a istočasno ž
njim je dobil poziv tudi g. Trifković.
Sprejeta sta bila v skupni avdienci, ki
je trajala eno uro. Odhajajoč iz dvora
sta oba politika odklonila vsako poja-
nilo.

Po 5. uri je bil sprejet Stjepan Radić,
ki je ostal pri kralju do okoli 6. ure.
Novinarjem je najprvo izjavil, da ne mo-
re nič reči in da naj se obrnejo na
ministra dvora. Na ponovno vprašanje,
kakšno rešitev krize je nasvetoval kro-
ni, je pa Radić le rekel: «Jaz sem se iz-
javil za široko koncentracijo.» Doklej bo
trajala kriza? «Do sobote bo, mislim, vse
gotovo.»

Po Radićevi avdienci se je kralj od-
peljal na sprehod. Nocoj se vrši na dvo-
ru svečana večerja v čast novo akredi-
tiranim poslanikom Perzije in Špan-
ske, zato so nadaljne konzultacije na
dvoru odložene na jutri.

V radikalskih vrstah je danes živah-

no gibanje. Nasprotstva med centurami
in pašićevci so ostala in vsaka skupina
je za sebe trdno uverjena, da bo končno
zmagala. Pri Uzunoviću so se vršile
konferenčne centuramašev, zvečer pa sta
se posvetovala udeležila tudi bivša mi-
nistra Janjić in Kojić, ki očividno zopet
skušata igrati vlogo posrednikov. Pa-
šić se je do večera mudil v radikalskem
klubu, kjer je živahno konferiral s svo-
jimi ožjimi prijatelji. Ko se je zvečer
vračal domov, se je kazal izredno dobro
razpoloženega ter je dejal novinarjem:
Vse bo dobro. Smatram, da se politični
položaj še sedaj pričinja normalno
razvijati, ko je g. Uzunović vrnil man-
dat. Na vprašanje novinarjev, le-li res,
da se dela na pomirjenju med Pašićem
in Radićem, je g. Pašić odgovoril, da
mu o tem ni ničesar znanega.

G. Uzunović se je vračal ob pol 9.
zvečer iz min. predsedništva domov.
Novinarjem je rekel: Nocoj ni komuni-
kacija o avdijskah. Jaz o razvoju polo-
žaja ne vem ničesar. Sem predsednik
vlade v ostavki, ki samo upravlja držav-
ne posle. O razvoju krize nimam
niti pojma. Kakor vidite, čistimo pre-
dale svojih pisalnih miz. Prijatelji gos-
poda Uzunovića zatirajo, da g. Uzu-
novič ne sprejme več novega mandata
za sestavo vlade, četudi se mu tak man-
dat ponudi.

Kdo bo sedaj dobil mandat?

**Govorice o novih kombinacijah. — Davidovičevci v mučnem
položaju. — Trifković v ospredju interesa.**

Beograd, 9. decembra. p. Kdo bo dobil
mandat, o tem se danes v Beogradu živahno
ugiba. Trdilo se je, da je najverjetnejše,
da bo mandat poverjen gosp. Trifkoviću, ki je
intimen prijatelj gosp. Pašića in ki bi morla
mogel sestaviti vlado iz radikalov in Demo-
kratske zajednice in eventualno pod novimi
strogi pogoji pritegniti tudi radičevce, ako
se formalno odrečejo Radićevu vodstvu.
Gosp. Trifković sam te govorce demantira,
živahno pa jih odklanjajo tudi centuramaš,
ki se vedno upajo, da bo koncem koncev
je zopet prišel na krmilo gosp. Uzunović ter
živahno agitirajo v radikalskem klubu, češ,
da bi mogle mahinacije pašićevcev radikale
sploh strmoglaviti v vlade ter povzročiti, da
se sestavi volilna vlada pod Marinkovićevim
vodstvom. Glede Uzunovića pa zatirajo, da
bi mogel, če se druga kombinacija ne po-
sreči, sestaviti vlado s pomočjo klerikalcev
in dr. Nikića. Minister Milorad Vujić meni,
da bi bila mogoča tudi kombinacija z radi-
čevci in klerikalci pod Uzunovićevim vo-
dstvom.

Situacija je v ostalem nocoj še povsem
nejasna. Za jutri se pričakuje, da bo krona
poverila mandat novemu politiku.

Beograd, 9. decembra p. Razvoj dogo-
dov je spravljal davidovičevci v nemalo za-

drogo. Računali so z vso gotovostjo, da bo
vlada danes že sestavljena in je «Pravda»
zjutraj že javila, da je sporazum gotov.
Medtem je Davidovičeva stranka dobila ne-
broj protestov iz vrst svojih pristavev, ki
obsojajo koalicio z radikali ter apelirajo
na vodstvo stranke naj ne spasma radikale.
Pod vtisom teh apelo in dejstev, da je
Uzunović vrnil mandat, so davidovičevci
precej revidirali svoje dosedanje optimisti-
no razpoloženje ter so dopolnile tudi zna-
no poostrih svoje dosedanje pogoje za
vstop v vlado. Glede anketnega odbora so
se postavili na stališče, da znane afe-
re sploh ne spadajo v razgovore o sestavi no-
ve vlade, glede uradništva so zlasti za Juž-
no Srbijo in Črno goro stavili zahtevo, da
se mora celokupni činovniški aparat re-
vidirati. Tako bo imel prihodnji mandatar
krone, ako bo radikal, glede davidovičev-
cev težje stališče nego ga je imel g. Uzu-
novič. Danes dopoldne so živahno konfe-
rirali g. Davidović, Marinković in Spaho,
pri katerih se je pozneje prišel informirat
o političnem položaju tudi dr. Korošec.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Italijanska kampanja proti naši državi

**Razumljivo razburjenje celokupnega fašistovskega časopisja. — Italijani očitajo Jugoslaviji svoje lastne grehe. — Odmev dr. Žerjavove izjave v Italiji. — Albanski parlament proti tiranske-
mu paktu? — Novi napadi na Francijo. — Francija na naši strani. — Mussolini za mirno poravnavo?**

Milan, 9. decembra. o. Italijanski tisk se
zelo razburja radi izjave, s katero je dr. Ni-
nčić motiviral svojo ostavko. Po mnenju čas-
opisja, ki je sedaj vse v fašistovskih rokah,
je demisijski dr. Ninčić nov moment, ki bi
utegnil nepovoljno vplivati na nadaljni raz-
voj «miroljubnih in prijateljskih odnosov»
med obema državama ob Jadranu. Motivaci-
jo dr. Ninčića tolmačijo listi kot neprimerno
in celo nerodno demonstracijo proti Italiji,
demonstracijo, ki naj bi pred svetovnim jav-
nim mnenjem pokazala Italijo kot državo, ki
spletkari na Balkanu in ki resno ogroža mir
v Evropi. Nerodna pa naj bi bila ta demon-
stracija, ker je po mnenju listov jasno po-
kazala, da nima Jugoslavija nič kaj nedolž-
nih namenov napram Albaniji in da hoče
jugoslovenska zunanja politika odsej ubra-
ti drugačne strune do Italije. Pri tem govori
italijanske časopisje o tihih voljih, katerim
je podvržena jugoslovenska zunanja politika.
Marsikatera grenka beseda je bila te dni na-
pisana na naslov Francije.

V zvezi s temi zunanjimi vplivi spravlja
jo italijanski politični krogi tudi vest, da bo
Ninčić naslednji skoraj gotovo dr. Voja
Marinković. Pri tem naglašajo, da je Marinko-
vić odločen pristati Francije in da tudi
vneto zagovarja zblizanje z Rusijo.

Novemu položaju, ki je nastal po demisijski
dr. Ninčić, je današnji «Secolo» posvetil slo-
raj celo prvo stran. V uvodniku pod naslo-
vom «Ninčićeva gesta» izraža znani italijani-
ski publicist senator Vincenzo Morello (Ras-
tignac) mnenje, da je jugoslovenski zunanji
minister storil «nepremišljen korak», ko je
kot vzrok za ostavko navedel tuje vplive.
Taka motivacija znači po Rastignacovem
mnenju priretek izjemne procedure, ki ni
običajna v dobi mira. Pomenja pa tudi od-
poved politike, ki je doslej tvorila podla-
go za dobre odnose med obema državama in
napoved nove politike, ki naj spremeni te
dobre odnose v slabe.

Ninčić je žal, pravi list dalje, da je pri-
šlo do italijanske — albanske pogodbe. To ob-
žalovanje pa ni nič drugega kot razodetje,
ki nič kaj dobro ne priča o miroljubnih na-
menih Jugoslavije na Balkanu in tudi ne o
spretnosti beograjske diplomacije v prikri-
vanju tajnih namenov. Italija je sklenila na
Balkanu že celo vrsto pogodb, ki imajo na-
men zagotoviti mir, tako z Bolgarsko, Grči-
jo in Rumunijo. Kako in zakaj se dr. Ninčić
razburja baš sedaj, ko je sklenjena pogodba
z Albanijo? Se vprašuje člankar, ki se mu
zdi, da je hotel Ninčić manevrirati okrog Al-
banije toliko časa, dokler se ne bi pokazal
kakršenkoli kazus za okupacijo po vzoru
onih okupacij, ki so tvorile priretek koloni-
alnega zavojavanja in kolonialne sreče
Francije.

«Ninčić je torej hotel s privolenjem in s
pomočjo starih protektorjev ojačati moč Ju-
goslavije na Jadranu,» vzklika Rastignac. To-
rej je dr. Ninčić žal, da ni Albanija več
osamljena, marveč da ima prijatelje. To se
neizogibnost, ki bi jih pa Slovec ne smel pre-
več močno naglašati pred Evropo, pravi Ra-
stignac nadalje. Jugosloveni bi radi prija-
telstvo z Italijo tolmčili tako, kakor da se
Italija sploh ne sme vmešavati v balkanske
zadeve in da mora prepustiti Jugoslaviji po-
polno premoč na spodnjem Jadranu. Pretira-
no je zato računati na lastno moč in na la-
stno bodočnost, pravi člankar dobesedno.
Naši sosedje ne priznavajo takmecev in ne
poznavajo mej svojih ambicij. Kakor so včeraj
zahtevali mejo pri Vidmu, tako jo zahteva-
o danes v Tirani in kakor so včeraj anektirali
(!!) Makedonijo in Črno goro, tako bi si
hoteli danes kar na lepem priklopiti Al-
banijo.

Mi nimamo namena, da bi s pretirano re-
akcijo opogumili Jugoslovene na poti do
male ali velike žalostje, ki jo je hotel za-
četi dr. Ninčić s svojo demisijsko, zaključujo-
čim člankar. Radi bi jih pa zopet poklicali v re-
alnost in jih prepričali, da ne delajo prav.

Pisec pravi nadalje, da potrebuje Italija
miru in dela in da ne čuti radi tega nikake
potrebe nadlegovati bližnje in daljne soso-
de, tem manj pa Jugoslavijo. Vendar se
sama ne pusti nadlegovati od nikogar, tem
manj pa od Jugoslavije. Ninčićeva ostavka
je napaka, zaključuje Rastignac svoj članek,
ki se ne bi smela dogoditi. Kajti v dobi
zaveznitva se ne izvršujejo čini, ki bi se
mogli tolmačiti kot odpoved ali prekinjenje
zaveznitva.

«Secolo» prinaša dolgo poročilo svojega
dopisnika Zingarellia o notranjem položaju
v Jugoslaviji in o razpoloženju, ki vlada

tamkaj do Italije. Ob koncu svojega poročila
navaja, da je poslanec dr. Žerjav v Narodni
skupščini izjavil, da nihče več ne misli tako,
kakor govori in da se vsi smejejo, ko se go-
vori o italijanskem prijateljstvu. Zingarelli
zaključuje, da ni torej prav nič čudno, če je
dr. Ninčić podal ostavko.

Pariz, 9. decembra. p. Kakor zatirjuje-
jo zanesljiva poročila iz Tirane, je radi
energičnega nastopa Beograda v itali-
jansko-albanskem paktu postala verjet-
nost ratifikacije pakta po albanskem
parlamentu minimalna.

Milan, 9. decembra. p. Razpravljajoč
o gospodarskem izhodu Madžarske na
Jadran piše «Corriere della Sera», da
more priti edino Reka v poštev za madž-
arsko svobodno cono. Ker pa gre pro-
ga iz Madžarske na Reko preko jugo-
slovenskega ozemlja, mora italijanska
vlada storiti vse, da pripravi jugoslo-
vensko vlado do olajšav za tranzitne
tarife Madžarski. Treba je računati s
tem, da bo skušala Jugoslavija z vsemi
sredstvi tarifske borbe prisiliti Madžar-
sko na svoj načrt madžarske cone v
Splitu.

Rim, 9. decembra. s. «Agenzia Ste-
fani» poroča v zvezi z informacijo, da je
imel Mussolini daljši razgovor z jugo-
slovenskim poslanikom, da ministrski
predsednik jugoslovenskega poslanika
sploh ni videl.

Rim, 9. decembra. l. «Giornale d'Ita-
lia» nadaljuje svojo kampanjo proti Ju-
goslaviji in pravi, da se poprej, dokler
še ni bilo na krmilu Poincaréja, ni mu-
dilo Jugoslaviji, skleniti pogodbo s
Francijo, sedaj pa hiti s takimi dogovo-
ri. List pravi nadalje, da je začela v
smislu vojaške pogodbe zalagati Fran-
cija Jugoslavijo z orožjem preko Bel-
gije in Liegea.

Rim, 9. decembra. l. «Lavoro d'Ita-
lia» pravi, da je Jugoslavija z najraz-
ličnejšimi izgovori vedno zavlačevala
ratifikacijo nettunskih konvencij. Razen
tega je vedno ovirala izhod Madžarske
na Jadran na Reki, kjer ponuja Italija
tej državi prosto luko. Že davno se je
govorilo, da je Jugoslavija sklenila po-
godbo s Francijo, ali brez vednosti Ita-
lije.

Pariz, 9. decembra. l. «Temps» poroča, da
se je dr. Ninčić popolnoma posrečila na-
merna, opozoriti svet na težaven položaj, ki
je nastal s podpisom pogodbe med Italijo in
Albanijo. Kajti to vprašanje zavzema eno
glavnih mest v mednarodnih sporih, iz ka-
terih se lahko izcimijo hude posledice.

Francoska javnost je zelo vznemirjena ra-
di albanske pogodbe, posebno zaradi njenih
posledic, ki jih utegne imeti poskus Italije,
usidraiti se na Balkanu, v južnovzhodni Ev-
ropi. Vse kaže, da se sedaj zapadne drža-
ve trudijo odvrniti Jugoslavijo od prena-
glih korakov Predvsem jo svare, naj bo
mirna in naj hladno presoja, «Temps» za-
gotavlja jugoslovenski vladi, da se bodo iz-
polnile njene želje po vzpostavitvi polo-
žaja, ki ga je tako nezaželeno spremenila ita-
lijansko-albanska pogodba na Balkanu.

V diplomatskih krogih se govori, da je
napravila demisijski dr. Ninčić globok vtis
v Rimu in da italijanska vlada kaj takega
ni pričakovala. Baže je že stavila v Beo-
gradu gotove predloge, po katerih naj bi
se zadeva prijateljsko poravnala.

Ninčić definitivno odhaja

Beograd, 9. decembra. n. Nocoj je izja-
vil bivši zunanji minister g. dr. Ninčić no-
vinarjem, da je komaj dočkal, da se reši
svoje položaja in da nikakor ne prevza-
me več kakega portfelja. Njegova demisijska
je resna, ker misli oditi na odmor in na
zdravljenje.

Spaljkić pozvan v Beograd

Beograd, 9. decembra. n. Iz dvora je bil
nupno pozvan v Beograd naš poslanik v Pa-
rizu g. Spaljkić.

Mednarodni položaj Češkoslovaške

**Pisni ekspeze dr. Beneša o zunanjepolitičnem položaju Če-
škoslovaške.**

Praga, 9. decembra. s. V zunanjem odbo-
ru zbornice je prečital danes poslanik dr.
Girsa poročilo o zunanjem položaju Češko-
slovaške, ki ga je poslal minister dr. Be-
neš, kakršni je bil pred enim mesecem v
Evropi.

Po tem poročilu se je razmerje Češko-
slovaške do Nemčije z arbitražno pogodbo,
sklenjeno v Locarnu, stabiliziralo na podla-
gi dobrega in prijateljskega sosedstva. Če-
škoslovaška smatra zaveznitvo Male an-
tante vedno bolj z evropskega stališča, t. j.
da ni naperjena proti Madžarski. Naše pri-
jateljstvo do Avstrije, veli dr. Beneš nade-
lje, se je po mojem posetu na Dunaj zna-
no učvrstilo. Podpisana arbitražna pogoda
je in ostane trajna vez v miroljubnih in
prijateljskih odnosih med obema drža-
vama. Naše razmerje do Poljske se je od
pomladi popolnoma stabiliziralo. To velja
tudi o naših odnosih do Vatikana, Raz-

merje do Rusije je v onem stadiju, kakor v
prvih mesecih tega leta.

Dr. Beneš zaključuje svoje poročilo z na-
glašanjem kontinuitete češkoslovaške zuna-
nje politike, ki ne pomenja konjunkturalne ali
strankarske politike, ki se vedno prilagodi
trenotnemu položaju. Kočno naglašajo poro-
čilo zblizanje med Francijo in Nemčijo. Temu
zblizanju želi država popoln uspeh in je
priprčana, da ostane faktično.

Zopet razpust slovenskega drništva v Trstu

Trst, 9. decembra. l. V tržaškem pred-
mestju Barkovlah je bilo danes razpušče-
no mladinsko društvo. To vest so društveni-
kom dostavili varnostni organi, ki so hkrati
izvršili preiskavo v društvenih prostorih.
Preiskava je izpadla negativna.

Nespremenjena situacija v Ženevi

Briandov sestanek z dr. Stresemannom.

Ženeva, 9. decembra. (pr.) Briand je danes popoldne posetil dr. Stresemanna v njegovem hotelu in ostal pri njem tri četrt ure. O tem sestanku se je izvedelo, da se je med obema državnikoma doseglo popolno soglasje o možnosti sklenitve investicijskega programa. Položaj pred veleposlaniško konferenco se je nekoliko poostri, ker skuša Anglija dobiti o izvozu vojnega materiala tako razlagati, da smatra za voljni material vse ono, kar utegne postati angleški industriji nadležna konkurenca. Dosele se v tej stvari še ni dal doseči sporazum, ker je Anglija nepopustljiva. Baje nameravata dr. Stresemann in Briand predložiti vse zadeve, ki jih veleposlaniška konferenca ne bo mogla rešiti Drstvu narodov.

Ženeva, 9. decembra. s. Popoldne se sestanek v Parizu veleposlaniška konferenca. Ta konferenca petih veleposlaništev bo določila dan odprave mednarodne vojaške kontrole v Nemčiji, kar se najbrže zgodi 15. januarja ali pa 1. februarja.

Ženeva, 9. decembra. s. Sedanje zborovanje Sveta Društva narodov bo najbrže že v soboto končano.

Nova italijanska ojačenja ob francoski meji

Ženeva, 9. decembra. s. Društvo narodov je dobilo vest, da so italijanska oblastva po slala na francosko mejo nadležna dva polka pehote in precej milicijev. Ta vest je izšla v krogih Društva narodov mučno razpoloženje. Italijani utemeljujejo to zbiranje čet ob meji z umorom obmejnih stražnikov v Ventimigliji po italijanskih roparjih. Čete in milicije naj bi preprečili, da bi to tolpe pobegnile na francosko plat. Splošno pa tu mislijo, da ima to zbiranje čet le namen, postaviti proti francoskim enotam nasproti še močnejše oddelke. Dejstvo je, da ob meji pri Nici kar mgolovi vojaštva, ki si je prav blizu.

Ventimiglia, 9. decembra. s. V bližini mesta, kjer je bil predvčerajšnjem umorjen fašist Gavarino, nameščen pri italijanskem konzulatu v Nizzi, je bil večeraj zopet izvršen dvojni umor. Trije roparji, ki se klatijo v onih krajih, so umorili dva orožnika. Oblastva so uvedla preiskavo.

Zanimiva rudarska debata v spodnji zbornici

Taktičen skupni nastop liberalcev in delavske stranke. — Zbornica odklonila vladi nezaupnico.

London, 9. decembra. d. Na večerajšnji seji spodnje zbornice je bila razprava o navadno živahna. Vodja delavske stranke MacDonald je postavil predlog, ki izreka vladni grajo zaradi njegovega stališča v rudarski stavki. Predlog utemeljuje grajo, ki da je popolnoma na mestu, ker vlada ni upoštevala priporočil državne komisije, ki jih je izrekla na podlagi svoje preiskave v zadevi premogokopov. Tudi je bila vlada pristanska, ker je bila lastnikom premogovnikov prevec na roko. MacDonald je dejal, da vlada, da nikdar ni zavzela določene stališča do spora rudarjev z delodajalci. Njena krivda je, da je država izgubila pol milijarde funtov, da bi podjetnikom omogočila uničujočo zmago. Toda ni več daleč čas, ko bo delavska stranka zopet zbrala svoje moči in ponovno prišla na krmilo. MacDonald je v utemeljevanju svojega predloga predlagal, naj zbornica izreče ministrskemu predsedniku in vsaj vladi nezaupnico, ker je bila med drugim popolnoma pasivna, ko so brezvestneji navijali cene premoga, ker je sprejela zakon o osmernem delovniku v rudarstvu, ki je podaljšal borbo in dovedel do prehudih pojmov, ki se jim izmučeni rudarji niso mogli več upirati. Končno je dejal, da morejo dobiti rudarji postene meje le tedaj, ako se rudniki podzavajo. Zbornica je ploskala govorniku, ko je omenjal, da se je izkazal Cook za popolnoma nesposobnega rudarskega voditelja in pozval vlado, naj čez nekaj časa revidira prevec neugodno okoli dogovore v prid rudarjem, d. se ako dosežejo znošljive zmere v premogovnikih.

Ko se je dvignil Baldwin, ga je pozdravila opozicija s klici »Mussolini!«. Dejaj je v svoji obrambi, da se ne da strahovati od nikogar. Cook je podaljšal borbo in ne vlad in jo dovedel do tako klavnega in naravnost katastrofalnega koma. Delavska stranka ve prav dobro, da so brezvestni voditelji vlekli s praznimi gesli rudarje za nos in se ni temu uprla.

Vodja liberalcev Lloyd George je izjavil, da njegova stranka ne more glasovati za nezaupnico, da pa on za svojo osebo soglasja z MacDonaldovo kritiko. Zanimivo je, da nista ne Baldwin ne Lloyd George prhudo kritizirala Macdonalda. Izjavila sta le, da so ga premetvi pristihi prislili, da predloži v zbornici nezaupnico vladi proti svoji boljši uvidenosti.

London, 9. decembra. (la.) Spodnja zbornica je s 339 glasovi proti 131 odklonila nezaupnico vladi.

Sodnik v Matteottijevi aferi odstavljen!

Rim, 9. decembra. o. Pravosodni minister je odstavil znanega sodnika Occhiuto, ki je pred dvema letoma vodil preiskavo o Matteottijevi zadevi. »Tribuna« pravi, da je odstavitev sodnika Occhiuto ena onih zadev, ki se je morala tako končati, ker je svoj čas razburjala vse italijansko javno mnenje. List pravi, da je bil Occhiuto frazmazon, ki je izdajal sodne tajnosti svojim frazomonskim bratom Meseca avgusta leta 1924. je ta sodnik pompozno izjavil, da se mu bo po posredlo spraviti Mussolinija notri, danca pa se je Mussoliniju posredilo spraviti Occhiuto ven.

Iz francoskega parlamenta

Pariz, 9. decembra. s. Na današnji seji zbornice je postavil vojni minister Painleve zaupnico. Potem je zbornica socialistični predlog, naj se krediti za zasedbene čete v Porenju zmanjšajo, odklonila s 334 proti 205 glasovom.

Radičevci se smatrajo za najcenejše

Zato še vedno upajo, da pride do kupčije z radikali. — Radičeve izjave o položaju.

Beograd, 9. decembra. p. Najboljše vzemljenost radi razvoja dogodkov vlada med radičevci. Radič pošilja na vse strani svoje več ali manj odkrite ponudbe in njegovi zaupniki obdelujejo javno mnenje in radičevci v smislu obnovitve stare koalicije ali pa vsaj take nove kombinacije, ki bi omogočila tudi radičevcem, da se je udeležijo. Prej so spekulirali na razbitje radikalskega kluba, sedaj proglašajo večerajšnje dogodke v NRS kot dobrodošlo manifestacijo enotnosti radikalskega kluba, ki je s stališča državnih interesov potrebna... Zaključajo radikale naj se zavedajo kot najmočnejše stranke svoje odgovornosti in naj se ne ozirajo na spore z Radičem, ki da spadajo v preteklost. Tiho upanje radičevcev je, da se davidovičevci vendarle ne bodo mogli odločiti za sodelovanje s Pašičem ali njegovim zaupnikom in da se bo torej obnovitev koalicije RR kot za radikale najcenejše, morda le dala doseči.

Večerajši poskus Stj. Radiča, da pride v zvezo s Pašičem se ni obnesel. To je dalo Radiču danes povod, da se je zelo ostro izjavil proti sodelovanju s Pašičem. Radič je bil ves dan s svojimi prijatelji. Popoldne se je vršila seja HSS, kateri je sledila konferenca radičevskih ministrov z

Nekrolog koaliciji RR

Beograd, 9. decembra. Današnje radikalsko »Vreme« razpravlja v daljšem uvodniku o vladni krizi; navaja posamezne razloge, ki so do nje dovedli ter izredno ostro nastopa proti Stjepanu Radiču z zahtevom, da je vsako nadaljnje delo z Radičem nemogoče.

Pri ostavki Uzunovičevega kabineta, izjava »Vreme«, sta igrala vlogo dva momenta: Zunanje-politični in notranji. Prvi je dovolj znan, a drugi ni bil nič manj značilen in odločilen. Tiče se velike nenormalnosti v odnosih dveh koaliranih skupin, NRS in HSS. Zadnji čas so odnosi med tema vladnima strankama postali takšni, da je bilo popolnoma izključeno vsako pozitivnejše in plodnejše sodelovanje. Navzlic svoji močni večini v Narodni skupščini, ki je nudila vso potrebno možnost za neovirano in obilno delo na polju ekonomske sanacije in neobhodno potrebnega izenačenja zakonov, je bila vlada prisiljena vse svoje energije trošiti za lastno vzdrževanje in za odpravljanje vsakdanjih težav, ki jih je izizzval Stjepan Radič s svojimi nepristojnimi izpadi. Vsi poskusi, da bi se s HSS izpametovali in da bi se njegovo postopanje spravilo v sklad z elementarnimi načeli, ki vladajo v odnosih šefa ene koalirane skupine napram drugi in napram koalicijski vladi, so ostali brezuspešni. Njegovo zadržanje napram vladi in zavezni skupini je bilo karakterizirano samo z brezprimerno brezbrižnostjo, neljalnostjo in nemoralnostjo.

Ali bo sedanja kriza rodila kako radikalnejšo izpremembo v dosedanjih kombinacijah in ali bo eventualno prinesla neno popolno likvidacijo, je težko reči. Nedvomno pa je, da se koalicijska NRS in HSS v svoji dosedanjih obliki in s svojimi dosedanjimi slabimi stranmi nikakor ne sme obdržati. Z dosedanjim zadržanjem in neuravnoteženim postopanjem se je Stjepan Radič popolnoma diskvalificiral za vsako resnejše politično sodelovanje in v prvi vrsti za vsako sodelovanje pri upravljanju države. To pa velja tudi za njegovo stranko, dokler ne pokaže dovolj moči, da se osvoji usodne odvisnosti od svojega šefa in dokler ne bo moralno dovolj čvrsta, da se desolidarizira od njegovih politično amoralnih in konvencionalno nenormalnih postopkov.

Ne more in ne sme se več dopustiti, da bi se šef skupine ki je v vladi, na zborovanjih in v javnosti obnašal kakor nabrezobirnejši opozicionalec ter da bi na vaskih zborovanjih rušil vlado, menjal posamezne ministre, rušil predsedstvo parlamenta, boljševiziral javne odnose ter v javno življenje vnašal razkroj. Kakorkoli bi lahko bile velike koristi od sodelovanja NRS in HSS, tem večja je bila škoda, ki jo je našemu javnemu življenju prizadel St. Radič s svojim obnašanjem.

Politične beležke

Brezvestni demagozi in hujskači

Iz raznih krajev na deželi nam poročajo, da so začeli radičevski agitatorji volilno borbo za oblasti volitve s tem, da zlorabljajo krizo »Slovenske banke« v politično-agitacijske svrhe ter hujskajo ljudstvo proti denarnim zavodom Med radičevskimi agitatorji so posebno pogumni nekateri strahopetni dezertirji, ki so pustili svoje bližnje sorodnike v Italiji na cedilu, ker jim je komodujeje z brezvestno demagogojo in hujskarijo varati »Kranjce«. O tem, da je velik del kolovodij radičevskega pokreta v Sloveniji amoralen in izprazen, je spodbva vseh uvidelavih Slovencev vseh političnih strank povsem soglasna. Moti pa se ta gospoda, ako meni, da bo z zlorabo gospodarskih in situacij zase kaj dobrega dosegla, ker je še vedno tako bilo, da se masšuje zločin predvsem na onem, ki ga je zagrešil. Tudi v Sloveniji so bile politične razmere že pred vojno v toliko konsolidirane, da se politične stranke medsebojno respektirale gospodarske institucije, ker se je spoznalo, da sproženi plazovi uničujejo pod seboj vse in ne vprašujejo po političnem pripadnosti. Ako hoče radičevska kupvarjena družba sedaj kovati politični kapital iz gospodarske nesreče »Slovenske banke«, ni v naši moči, da bi ji vili zdravo pamet in ji izboljšali vest in poštenje. Eno pa lahko rečemo. Ne izražate se brezvestno z ožigom, ne ogrožajte s svojim lopovstvom stoniljónskega premoženja Slovencev! Ako ne

bo miru, Vam jamčimo, da boste pod razvalinami ležali Vi! Obracunaj smo že z drugimi št. pa bomo znali tudi še z Vami!

Cerkvena bratovščina »Družbe sv. Mohorja«

Povdarjali smo že, da so klerikali vprizorili divjo gonjo proti »Vodnikovi družbi« največ zato, ker so se zbal konkurence. Do sedaj so imeli za široko ljudsko prosveto v izdajanju knjig »Družbe sv. Mohorja« monopol, ki je baš zato, ker je bil monopol, nosil na sebi vse vrline, a tudi vse slabosti monopolističnih podjetij. Vrine so prišle prav »Družbi« slabosti pa so šle na račun članov. Mesto večjega števila poučnih in zabavnih knjig je cerkvena bratovščina »Družbe sv. Mohorja« izdajala in zalagala dostikrat prav maloverne nabožne knjige tako, da imajo slovenske hčre po cele skladišnice molitvenikov. Ako bi Mohorjeva družba šodolgo ostala brez konkurence, bi mogla postati podjetje za devotionalije. Letos je izdala »Družba sv. Mohorja« kar tri knjige nabožne vsebine: Dr. Ehrlicha knjigo o katoški cerkvi, M. Kmetove knjige Sv. Frančišek Asiški ter Božično pesem v prozi. Svobodnomoiselnost načelo seveda dopušča, da izdaja Mohorjeva družba, kar se zdi njej prav, prav tako bi pa morali klerikali priznati »Vodnikovi družbi« na posvetnem polju isto svobodo. Resničoljubje in poštenost pa zahtevata, da se ljudstvu pove, da je »Družba sv. Mohorja« že po pravilih cerkvene bratovščine, ne pa svobodna ljudskoprosvetna institucija.

Radič se proglašja za centralista in krati slovensčini pravico državnega jezika

Prednočajni je Radič predaval v beograjski dvorani Kola srpskih sestara o selški državi slovenskih narodov. Predavanje je bilo zvezano z javno diskusijo in so posamezni udeleženci atakirali Radiča z različnimi vprašanji, iz katerih se je mestoma izmotal s precej odnošljivimi odgovori. Posebno zanimiv pa je naslednji njegov odgovor na vprašanje, ali bo selška država ustvarila ena sama seljska stranka ali pa Zveza seljskih strank, in dalje, ali naj bo selška država centralistična ali federativna. Radič je odgovoril: Ustvaril jo bo enoten narodni seljski klub. Seljska država je po naravi in v bistvu federacija od spodaj, v občinah, a pomeni obenem politično unifikacijo ali centralizem v našem narodu, ki mora imeti za podlago široko občinsko avtonomijo. Mi se ne moremo zadovoljiti samo z etiketo svobodnih občin. Čim so občine svobodne, je to prava federacija. Jaz zastopam stališče: ako mi ne bi bili enoten narod duhovno in zgodovinski, tedaj bi pri nas bila upravičena federalistična in avtonomična težnja tudi v političnem smislu. Ali to ne stoji. Slovenci se bodo morali nanesti državnega jezika (Radič torej odvzema slovensčini značaj državnega jezika!), ker je to njihov interes. Jezikoslovno, filološko so vsi slovanski narodi en narod. Prepričan sem, da osebno vprašanje federacije ne bo obstajalo in ne more obstajati, ker ima že ves svet unificirano zakonodajo. Ženeva je centralizacija ljudskega rodu v socialnih in mednarodnih vprašanjih, a temu tedaj ne bi bila v velikih pametnih vprašanjih v Beogradu centrala za naš narod, dočim je akcija in podrobno delo povsod potrebno?

Kako se Radič pere radi interpelacije o radičevski korupciji

V zadnjem »Dome« se Stjepan Radič brani pred interpelacijami, ki so bile vložene proti njemu, dr. Pernariju in dr. Košutiču radi korupcije. O Pernariju in dr. Košutiču trdi, da nista zahtevala honorara 20.000 Din za intervencijo v korist petrovaradinske občine, zato ne smatra za korupcijo, ako sta kaj dobila. Kar se uče prodaje svile v Milano, ne javlja trditve, da je to korupcija, temveč samo izjavlja, da on ni vplival na sestavo komisije. Obramba je torej prav jalova, naravnost smešna pa je z ezirom na podporo »Slovenski knjižari«. St. Radič namreč piše: »Predsednik HSS je kot minister prosvete uporabil dohodek neke ustanove, ki je osnovana za podpiranje narodnih knjižnic, da se pri petih, šestih beograjskih in zagrebških knjižarnah nakupi več sto knjig, razumljivo pisanih in s primerljivimi šiframi, ter je skrb in odpremo zagrebške poštnice poveril Slovenski knjižari, predvsem radi sigurnosti, da bo poštna tve hitro odpremljena, kakor tudi zato, ker je znano, da se na denar čaka več tednov

in morebiti več mesecev, vsled česar bi vsaka druga knjižarna po pravici ugovarjala, da ji denar radi računskih težav leži tako dolgo v ministru... Torej je nedolžen St. Radič samo zato poveril posel svoji Slovenski knjižari, da bi se druge knjižarne ne jezile nanj. O sveta nedolžnost! Nadalje pravi Radič, da je odkupil 200 izvodov Stuparičeve knjige »Matije Gubca«, ki je naravnost prekrasna stvar. Posebno prekrasna je seveda za poslovanje Slovenske knjižare. Kako pa je z drugim knjigami, Radič ne pove niti besedice. Odgovoriti tudi ne ve ničesar na težke obtožbe, navedene v interpelaciji proti njemu, o protizakonitem nakazovanju nagrad posameznikom in različnim separatističnim ustanovam. O vsemu temu molči: Zato pa skuša oslabiti učinek obtožb proti njemu s protinapadi na Sv. Pribičevića, ki ga spravlja v zvezo s — Slovensko banko! V ostalem pa »Dome« molči o krizi vlade in najnovjših kapitulacijah St. Radiča, kar je dokež, da se šli Radič sam sramuje.

Ali morda opozicija v celjskem občinskem svetu iz stvarnih razlogov obstruira proračun za l. 1927?

Celje, 8. decembra. Sprejetje proračuna v državnem in v komunalnem gospodarstvu izraža likratni zaupanje do onih strank in čimteljev, ki bodo na podlagi tega proračuna z javnim premoženjem gospodarili. Velike vladne križe izbruhnejo navadno tik pred sprejetjem proračuna in jih mora ako so stvarnega in načelnega značaja, vsak dober državljan le pozdravljati.

V celjskem občinskem svetu so se obravnavali proračuni ob sodelovanju vseh strank stvarno skozi pet let, torej od onega časa, odkar imamo v Celju redno občinsko gospodarstvo. Večina se je zavedala pri tem svoje težke naloge in odgovornosti ter je uvaževala vsak pameten in umesten predlog in nasvet opozicije. Zato so bili vsi proračuni mestne občine celjske meritorno sprejeti vedno soglasno. V tem oziru so se razmere izpremenile še le letos, odkar je v radikalnem občinskem klubu prišlo do vpliva in do odločujoče besede nekaj ljudi, ki niti niso bili izvoljeni v celjski občinski svet na programu Narodnega bloka, ali so pa med tem menjali svojo partijo, tako da nimajo več poverjenja svojih volilcev. Še manj pa legitimacije, da vodijo opozicijo proti večini slovenskega naprednega celjskega meščanstva. Vsi ti pa smatrajo kot svojo nayažnejšo življenjsko nalogo, da o priliki letošnje proračunske seje razbijejo celjski občinski svet na način, ki je nestvarnen, neresen in ne dela časti nobeni seriozni politični stranki. Na proračunu za leto 1927. so v finančnem odseku sodelovale vse stranke, izvzemši Nemce, ki po predlogu celjskih radikalov v odseku niso zastopali.

Pri temeljitnem, skoro dva meseca trajajočem preračevanju proračuna je vodilo vse člane odseka stremeljenje po čim večjem štedenju v zavesti, da se morajo v današnji hudi gospodarski krizi davčna breme na celjskega mesta znižati. Predsednik radikalnega občinskega kluba dr. Gorican je celo izjavil, da je proračun za leto 1927. eden najboljših, vkljub temu je med onimi občinskimi odborniki, ki ga onemogočajo. Iz tega se že vidi, kako malo resno se more sedaj smatrati njihovo sodelovanje v posameznih odsekih. Izvestno časopisje, zlasti »Slovenec«, predbavlja Klubu delovne večine strankarstvo in slabo občinsko gospodarstvo. Te klevete so le pavšalne. Ako se posamezne člane opozicije stavi na odgovor, naj svoje trditve lolalno in stvarno dokažejo, izjavljajo, da današnji večini na celjskem mestnem magistratu ne morejo očitati nobene nekorrektnosti, skušajo pa opravičevati svoje postopanje s političnim položajem. Vkljub velikim gospodarskim škodi, ki bo zadela z razbitjem celjskega občinskega zastava vse celjsko mestno prebivalstvo, obstruira torej naprej, da bi zadovoljili svoje partijske cilje in politične interese.

Klub delovne večine je polagal od nekdanj po časopisju javnosti jasne račune. Tudi sedaj, ko preti mestni občini vsled trme in nestvarnega nastopa opozicije občutna škoda, čuti kot svojo dolžnost, da opozori celjske davkoplačevalce na nedogledne in težke posledice, ki jih še čakaajo. Proračun za leto 1927. izkazuje potrebščina 4.411.347 Din, pokritja Din. 1.975.195, torej primanjiljaja 2.436.152 Din, ki bi se kril z dokladami in davčninami v istem ali pa celo manjšem iznosu kakor prejšnja leta. Proračun sestavljen iz dveh vidikov: Naj bi se, kakor smo že omenili, ob največjem varčevanju znižale nekatere občutne občinske davščine in doklade, z najetjem investicijskega posojila pa bi se na drugi strani izvršile vse one naprave, ki so za celjsko mesto trenutno naravnost vitalnega pomena. Ob občinskih davščin in doklad predvideva proračun znižanje v sledečih postavkah: Obča pridobitina, ki zadeva pridobitne kroge, od 200% na 150%, t. j. za Din 32.000; 357% trošarina na vino na 320% t. j. za Din 48.000; vrhuteja bi se odračunalo 5% za osušenje vina. V Klubu delovne večine se je nadalje izdelal predlog, da se odpravi nočni davek na obisk kavarn in gostiln, s čimer bi bilo zelo ustrezno gostilničarjem kavarnarjem in občinstvu. Znižala bi se katalizacijska pristojbina od 4% na 2% t. j. za Din 100.000 in vodarina v mestu od 15% na 10%, v okolici pa od 20% na 15% t. j. za 140.000 Din. Zadnje olajšave bi zlasti razbremenile celokupno celjsko prebivalstvo. Znižati se je nameravala tudi davščina na vozila. Skupno znižanje posameznih davkov in doklad bi znašalo okrog 500.000 Din, vsota ki sama dovolj jasno govori, gotovo pa jasneje, kakor nestvarni in in doslej še nedokazani očiki opozicije napram Klubu delovne večine. S tem znižanjem občinskih davščin bi bil storjen samo

prvi korak; po nekaj letih bi se z varčnim in s pametnim gospodarstvom občinske davščine lahko zopet spravile v pravi sklad z davčno močjo celjskega meščanstva. Z organizacijo mestnih podjetij, ki so izvzemši planarne, vsa aktivna, bi se lahko izvedle marsikateri olajšave in udobnosti za celjsko prebivalstvo.

Pri največjem štedenju pa Klub delovne večine in finančni odsek ni pustil v nemar najnujnejše naprave, ki so za mesto Celje neobhodno potrebne. Ponovne letošnje poplave, ki so povzročile ogromno škodo na imetu prebivalstva, na zemljiščih in na stavbah in ki se do čutila še leta in leta, zahtevajo nujno regulacijo Savinje in vseli njenih pritokov. Z uklenjenjem zaščito, ki jo predvideva stanovanjski zakon, bo tudi v Celju še mnogo strank brez strehe. Ako mestna občina iz tehničnih razlogov dočeti za zidanje stanovanjskih hiš ni mogla ničesar žrtvovati, se je odločila sedaj ko so se valutarne razmere izboljšale, da pripraviti stanovanja vsaj onim, ki bodo po uklenjenju stanovanjskega zakona brez strehe.

S tem smo navedli le nekatere važnejše zadeve in sklepe, ki se za dalj časa ne bodo mogle izvršiti, ako pride do razpusta občinskega zastopa. Dovolj jasno se je že povdarjalo, da bo v tem slučaju onemogočena tudi vsaka akcija za ohranitev avtonomije celjskega mesta, ki jo namerava odpraviti novi občinski zakon. Kogar še mi strankarska strast popolnoma zaslepila, mora spregledati, mora pa biti toliko možat, da se postavi po robu vsem onim, ki se se očitno ne čutijo Celjane in v katerih politično sovraštvo prevladuje lubezen in smisel za svojo rodno ali pristojno mesto.

Po demisiji



Niščič: — Albanijo be že še kako prebolel, ampak demisijo... (Novosti)

Pucelj contra „Jutro“

Pred nekaj tedni smo objavili v političnih beležkah članek o g. Ivanu Pucelju, kateri je kot resorni minister odgovoren za odpuštnice in vpokojitve uradnikov. Konkretno je naš članek ostro kritiziral penziranje gg. kmetijskih strokovnjakov Skale leta iz Novega mesta in Gombacha iz Ljubljane. Pri tem se nam je dogodila pomota, da smo v brzini mesto imena g. Skaleta, navedli ime g. Skalickega. Dasi smo napako, tipičen lapsus calami popravili takoj v prihodnji številki, že ni več pomagalo, ker ti skovni zakon takšnih napač ne priznava.

Na tožbo g. Pucelja zoper nas je naš urednik prevzel odgovornost in nastopil dokaz resnice, tekoni katerega se je dognalo glede g. Gombacha, da je sam prošil za upokojitve, glede g. Skaleta pa, da je bil upokojen predčasno in da se mu je torej storila krivica, za katero je odgovoren g. Pucelj.

V svojem izreku je sodišče izrecno naglasilo, da se mora smatrati glede g. Skaleta, da se je glede njega dognalo stvarno to, kar tvori vsebino našega očitka. Vendar v članku po pomoti ni imenoval g. Skale, marveč g. Skalicke, vsled česar je trebalo dokazovati glede tega in ne glede prvega... Naš urednik je zato obsojen po člen 52. tiskovnega zakona na 1 mesec zapora, 1000 Din globe in 1000 Din odkodnine g. Pucelja za čast odn. bolečine (materijalna naknada). Radi neke napake v sodbi je naš branitelj prijavil pritožbo ničnosti in vzklik radi previsočke zaporne kazni.

Pucelj pa naj se opere odgovornosti za predčasno upokojitve g. Skaleta, če se more. Z ozirom na izpovedbo g. Skaleta kot priče, dvomimo, da bi se g. Pucelj sploh hotel s spustiti v razpravo o tem očitku in da se bo v slučaju Skale raje zadovoljil z našo obsodbo radi Skalickega.

Zaupnica grški vladi

Atene, 9. decembra. (pr.) Zbornica je z 235 proti 11 glasovom izrekla Zaimisovi vladi zaupnico. Deset poslancev ni hotelo glasovati.

Velika nesreča

Salzburg, 9. decembra. (pr.) Pri gradbi tvornice celuloze v Halleinu ob reki Salzavi se je podrl jez in zasul 20 delavcev. Dva sta mrtva, ostalih 18 pa je ranjenih, večinoma hudo.

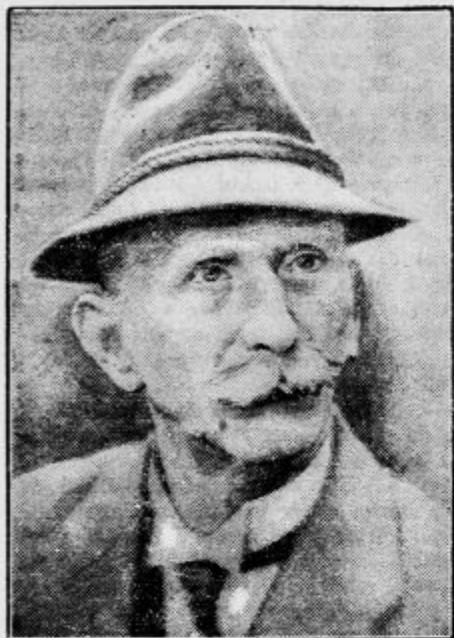
Justifikacija v Moskvi

Moskva, 9. decembra. (pr.) Danes se je izvedla smrtna obsodba nad 14 roparskimi morilci, ki so jih prijeli zadnje čase na delu in so bili obsojeni na smrt.

Naši kraji in ljudje

Odlikovanje predsednika SPD dr. Tominška

Včeraj ob pol 12. se je vršila v palači velikega županstva v Ljubljani svečana izročitev najvišjega odlikovanja zaslužnemu predsedniku »Slovenskega planinskega društva« g. dr. Franu Tominšku.



Ravnatelj Bohuslav Skalický †

Iz Novega mesta nam je došla pretresljiva vest, da je včeraj umrl v ondotni bolnici na posledični operaciji ravnatelj kmetijske šole na Grmu, kmetijski svetnik Bohuslav Skalický. Komaj je minula na Grmu proslava 40letnega obstanka tega zavoda, ki ga je vodil s tako spretnostjo v zadnjih letih Skalický, pa nam je kruta smrt ugrabila tega izvrstnega vseučaka in ga iztrgala iz naših vrst. Njegova smrt ni težko zadela njegove neotlačljive rodbine, ampak tudi zavod in sploh naše vinarstvo, ki je imelo v pokojnem svojega prvovrstnega zastopnika in strokovnjaka.

Ravnatelj Skalický si je stekel predvsem neveljavne zasluge za obnovitev in razvoj našega vinogradništva in kletarstva. V teh strokah je bil najboljši naš specializist in je deloval med nami nad 30 let. Prav lansko



leto, meseca novembra, mu je »Kmetovalca« ob 30letnici njegovega delovanja posvetil skromen spomenik in opisal potek njegovega strokovnega delovanja za napredek slovenskega vinarstva. Ko je l. 1895. nastopil pri nas svojo službo, se je z vso silo lotil obnove po trni uši opustošenih vinogradov. Ustanovil je velike matičnjake in trtnice in je vzgajal na sto in stoletih sajenk in cepljenk za nove nasade. Obenem je prirejal poučne tečaje za cepljenje trt. Za povzdigo zaostalega kletarstva je uredil v Novem mestu in pozneje v St. Vidu v Vipavi vzorne državne vinske kleti, v katerih je širil potrebne nauke iz racionalnega kletarstva.

Mnogo je delal tudi na literarnem polju kot stalen sotrudnik »Kmetovalca« in »Dolenjskih novic«. Napisal je številne članke iz vinarstva in kletarstva, ki jih je izdal Kmetijska družba tudi v posebnih izdajah kot »Gospodarska navodila«. Nekaj spisov je sprejela tudi v svojo »Kmetijsko knjižnico«.

V priznanje zaslužnega delovanja je bil po prevratu l. 1921 imenovan ravnatelj državne kmetijske šole in kmetijskim svetnikom. Na tem mestu je spisal kot plod svojih bogatih izkušenj knjigo »Kletarstvo«, za katero so mu priznali v Zagrebu prvo nagrado in je danes najboljša knjiga te stroke med Slovenci.

Ravnatelj Skalický je bil rojen l. 1872 v Cerekovci na Češkem in je dosegel komaj starost 54 let. Že v zgodnji mladosti se je posvetil kmetijski poklicu. L. 1891. je z odliko dovršil pomolški zavod v Troji pri Pragi, pozneje pa višjo šolo za vinarstvo in sadjarstvo v Klosterneuburgu in kot izreden slušatelj tudi visoko šolo za kmetijstvo, kjer je položil tudi učiteljski izpit za vinarsko in sadjarsko stroko. Našem jeziku se je hitro privadil in obvladal ga je v govoru in pisavi, da ga je lahko marsikateri Slovenec zavidal.

Pokojni Skalický je bil član raznih strokovnih društev. Bil je glavni odbornik »Kmetijske družbe«, odbornik gosp. zadruga »Ekonom«, odbornik »Sadjarskega in vrtnarskega društva«. Član glavnega odbora Saveza jugoslovnskih vinogradnikov, predsednik »Vinarskega društva« za srez novomeški v Novem mestu, podpredsednik in blaginjak Kmetijske podružnice novomeške in predsednik sadjarske in vrtnarske podružnice. Povsod se je udeleževal s prav lepim uspehom.

Zaslužno delovanje njegovo je našlo odmeva tudi na Najvišjem mestu. V priznanje njegovega uspešnega delovanja je bil v zadnjem času odlikovan z redom sv. Save IV. razreda.

Nadse težko prizadeti njegovi očiteli iskreno sočutje! Pokojniku pa neveljavni spomin in slava!

Neprestani požigi v okolici Kranja

Včeraj okrog 2. zjutraj je zopet zasvetil velik ognjen svet vzhodno blizu Kranja v zvezdnato noč. Gorelo je gospodarsko poslopje pri poselniku vulgo Vončanu v gor-

Justifikacija Janeza Jarca ustavljena

Na brzojavko branitelja dr. Janka Žirovnika Nj. Vel. kralju je bila sinoči že odrejena usmrtnica Jarca ustavljena.

Kakor blisk je šla pozno sinoči od ust do ust senzacionalna vest, da je za danes zjutraj odrejena justifikacija Janeza Jarca ustavljena.

Jarčev zagovornik, dr. Janko Žirovnik, je poslal takoj, ko je bilo Jarcu sporočeno, da bo danes justificiran. Kralju ob 13. uri sledečo ekspresno brzojavko:

»Njeg. Veličanstvu kralju! Prosim odložitve justifikacije Janeza Jarca, določene za 10. decembra zjutraj, da dokazem z novimi pričami njegovo nedolžnost. Branitelj dr. Janko Žirovnik.«

Ob 19. uri sta prispeli na porotno sodišče in višje državno pravdnstvo v Ljubljani brzojavki sledeče vsebine: »Izvršitev smrtnih obsodb nad Janezom Jarcom iz Medvod na podlagi razsodbe porotnega sodišča v Ljubljani z dne 16. junija 1926. Vr. 1569-25-121 naj se ustavi. Ukaz o pomilostitvi sledi. Ministrstvo pravde št. 62.281, zastopnik ministra pravde Milan Simonović lastnoročno.«

Brzojavki sta bili nemudoma dostavljene predsedniku deželnega sodišča dr. Rekarju in višjemu državnemu pravdniku dr. Kremžarju, nakar je bil o veliki kriminalni senzaciji, ki je brez



Jarčev branitelj dr. Janko Žirovnik pri porotni obravnavi dne 16. junija 1926.

primere v našem pravosodstvu, obveščen takoj tudi Jarčev branitelj dr. Janko Žirovnik, ki je bil takrat ravno pri pevski vaji v Glasbeni Matici.

Jarca so ob 8. zvečer poklicali v pisarno jetniškega ravnatelja g. Arka, kjer mu je predsednik dež. sodišča doktor Rekar sporočil veselo vest in je bil z njim sestavljen o stvari poseben zapisnik. Dogodek je imel na obsojenca nepisane utis. Prišel je plesati po eni nogi in objemati kar vse po vrsti. Poprej živi mrlič je začutil v sebi novo življenje.

Njegova radost se je še stopnjevala, ko je prišel k njemu njegov branitelj dr. Žirovnik. Čim ga je zagledal, je ves iz sebe stopil k njemu in vzkliznil: »Gospod doktor! To je »Janc«. Pogledite, kaj se je z mano zgodilo. Meni se je že zdelo, da ne bom usmrčen. Jutri kar pridete k meni, morava doseči novo obravnavo, potem bom pa prost!« Nato se je pričel same vžičenosti kar tresti po vsem životu in znova plesati. Vino, katero je imel pred seboj, je spil kar v duško, pograbil cigarete, ki jih je imel na mizi in jih vtaknil v žep. Drhteč po vsem životu je čez hip zopet skoro z jokajočim glasom izjavil: »Molil sem dosedaj za svojega pokojnega očeta in za svojo še živočo mater, sedaj bom pa vedno molil še za našega kralja.«

Pozno zvečer so Jarca zopet preoblekli v jetniško obleko in ga odpeljali v njegovo prejšnjo celico.

Danes ob 7.15 zjutraj bi se imela izvršiti na dvoršču ljubljanskega deželnega sodišča smrtna obsodba z obsejanjem nad 20letnim konjskim mešetarjem Janezom Jarcom iz Vaš pri Preski, ki je bil dne 16. junija 1926 pred ljubljanskim porotnim sodiščem na podlagi soglasne pravdoreka porotnikov obsojen na smrt, ker je 21. novembra 1925. z lesenim batom na zverinski način ubil svojo ljubico Angelo Kopačovo. O zločinu samem, ki je spravi obsojenca na večala, smo poročali podrobno že o priliki takratne porotne razprave. Naj danes zato le na kratko navedemo glavne podatke.

62letni vdovec Edvard Kopač iz Vaš je imel 4 hčere; 3 so se pomozile, 25letna An-

Samo še danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9.

Velefilm s petjem in pomnoženo godbo:

„Umirajoča roža“ (Cudež Sv. Terezije)

Film velkanskega uspeha!

Samo še danes!

No zamudite!

KINO »DVOR« Telefon 730.

njem delu vasi na Primskem. Na kraj nesreče so prihiteli gasilci iz domače vasi in Kranja. Po dveh urah je bil ogenj lokaliziran. Posestnik ima veliko škodo, ker so mu uničeni vsi spravljivi poljski pridelki in drva. Ogenj je bil podtaknjen. Orožništvo, ki je takoj prihitelo, je pričelo z zasledovanjem, vendar brez uspeha.

Značilen je dogodek, ki se je pripetil tudi včeraj. Okrog pol 9. ure dopoldne se je oglašil v župnišču na Križah neki moški in izročil kuharici pismo, v katerem grozi župniku, da mu bo zažgal gospodarsko poslopje, ker ga je bil razžalil. Neznavec, ki se je nato odpeljal s kolesom v smeri proti Strahinju, je srednje velikosti, nosi rjavo suknjo in ima dva zlata zoba. Skoro vsakodnevni požigi spravljajo prebivalstvo v kranjsko okraju v obup.

Ano Klarič. V času svojega rabeljskega posla je izvršil Mavzner že 62 justifikacij. Precej drugačen od Mavznerja je njegov pomočnik Karlo Hart, rodom Čeh, ki je svojo ječasnno izvrševal čevljarstvo obrt. Star je okrog 40 let in je skoro bolj eleganten od Mavznerja. Na glavi nosi polcilinder, oblečen je v modro obleko in rjav usnatj površnik. V obraz je suhljat, črnih pristržnih brčic in je sloke skoro drobne postave. Dočim je bil Mavzner sprva pripravljen, da stopi pred aparat našega fotoreporterja, ga je pozneje Hart pregovoril, da sta se umaknila.

Pri obsojencu

Novinarji so nato zaprosili kazniško ravnateljstvo, da smejo obiskati obsojenca v njegovi celici. Bilo jim je dovoljeno in pripuščeno so bili za železna vrata na hodnik, kjer sta stala pred eno izmed celic dva jetniška paznika. Celica je bila odprta, isti hip pa se je že pojavila med vrati tretja postava — Janez Jarc.



Janez Jarc

Obsojenec se je bil takoj po prečitani obsodbi oblekel v svojo rjavo, čedno civilno obleko in prepeljal so ga v celico, kjer je čakal smrtno obsodbo tudi Simon Naglič. V celici se je takoj vsedel na stol in se pričel pogovarjati z jetničarjema, ki sta mu bila pridružena kot straža. Govoril je, da so priče pri razpravi prisegale krivo in da se je zgodilo čisto drugače... »Najmanj polovico prič je prislego po krivem!« je dejal. Na vprašanje, kaj želi za kosilo je odgovoril sprva, da ničesar. »Sem sit vsega!« je dejal. Končno pa se je vendarle udal in naročil: juho, pečenko, solato in kompot ter četrta vina, kar vse mu je bilo izbrano v slast. Kmalu po kosilu se je pojavil na hodniku spovednik pater dr. Tominec, ki ga Jarc sprva ni hotel sprejeti. Slednjič pa se je okrenil rekoč: »No, pa naj bo!« in za njima so se zaprla vrata celice. V celici je ostal Jarc s spovednikom dokaj časa, preje pa je zahteval še, da mu prinesejo skodelico čaja in nekaj vrdar-skih cigaret, kar so mu ustregli. Ko je spovednik odhajal, je stal Jarc sredi sobe, držeč v ustih cigareto in nekaj premišljal. Pozneje pa se je razgovarjal zopet s pazniki, kakor so ga našli novinarji. Jarc večeraj popoldne ni napravil vtisa utrujenega človeka, ki je pred nekoliko urami zvedel, da danes ob 7.15 odbije njegova zadnja ura. Stojč med vratmi, je radovedno gledal, kdo vse prihaja, kakor da danes še od vsakega pričakuje neke posebne vešče vesti — rešitve. Na vsa vprašanja novinarjev je odgovarjal prijazno. Bil je sploh dokaj gostobeseden. Na vprašanje, ali je res priznal zločin nad Angelo Kopačovo je živahno odgovoril: »Kako neki, če je pa jaz nisem! Nisem je! Ona je imela razmerje z več moškimi, celo z oženjenimi, jaz je nisem umoril!«

Nato se je pričel hudovati nad razne priče, ki so bile zaslišane v njegovem procesu in trdil, da so se motile v času, kdaj je on odšel usodne večera iz gostilne svojega strica. Medtem ga je prišel obiskat gostilničar g. Leon Pogačnik in ga vprašal, kaj hoče za večerjo. Jarc se mu je nasmehnil: »Ne vem kaj, saj nisem lačen! Mi nič ne pač!« Tedaj mu je g. Pogačnik stavil ponudbo: »Napravim vam dunajski zrezek in solato! Po kratkem oklevanju se je Jarc odločil, se zopet nasmehnil in pritrldil: »Dobro, pa prinesite!« Ko mu je omenil tudi vino, se je zadovoljil z jerezalcem. Nato se je pričel zopet razgovarjati z novinarji, ni se pa pustil fotografirati. Čim je naš fotoreporter premaknil aparat, že je Jarc odskočil nazaj v celico in se skril. Sempatja se je obrnil proti prisotnim in dejal: »Zdaj bom pa obešen! Najbolj sravnato smrtno bom storil!« Potem zopet se je hipoma utolažil in spregovoril: »Sploh sem pa tako »prištiman« da ne mislim, da bom res obešen!« Nato zopet: »Ampak mat! bo gotovo znozel!«

Jarc je bil ves čas navidezno miren in se je na eno ali drugo opazko smejal. Med pripovedovanjem mu je mimi glas le tu in tam zdrknil v nižino in se je čutil tresljaj, kot da ga je mahoma obšla misel: Jutri! nato pa je nadaljeval zopet popolnoma mirno.

Do večera Jarc ni prejel še nobenega obiska sorodnikov. »Spovedal sem se tudi,« je rekel končno novinarjem, »čeprav se preje nisem mislil.« Pomolil jim je pri njihovem odhodu roko in rekel: Z Bogom!

Popolnoma novo!

VLADIMIR GAJDAROV

idealno lepi Rus in

LYA DE PUTTI

prideta v popolnoma novem velefilmu

„Opatova ljubica“

Drama vroče ljubavne strasti po romangu

Abbe Prevosta.

Kino „Dvor“

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Petek, 10. Zaprt.
Sobota, 11. »Triglavska bajka«. Izvirna pravljica igra. Premijera. Izv.
Nedelja, 12. ob 15. »Kovarstvo in ljubezen«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv.

Ljubljanska opera.

Petek, 10. »Nižava«. E.
Sobota, 11. Zaprt.
Nedelja, 12. ob 15. »Mrtve očje«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv. Ob pol 20. »Terezina«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv.

Mariiborsko gledališče.

Petek, 10. Zaprt.
Sobota, 11. »Veseli kmetič«. A.
Nedelja, 12. ob 15. »Pepekka«. Otroška predstava. Ob 20. »Veseli kmetič«. Ponedeljek, 14. Zaprt.

Sentiakobski gledališki oder.

Sobota, 11. ob 20. »Vozel«.
Nedelja, 12. ob 20. »Vozel«.

Ljubljanska opera. Danes, v petek, dne 10. decembra se poje v ljubljanski operi za abonente reda E. D' Albertova opera

»Nižava« z gostom g. Rudolfom Bukšekom v ulogi poselnika Sebastijana. Marlo poje ga. Thierry - Kavčnikova, starega vaščana gosp. Zupan, pastir Pedro je gosp. Knitl. Ostale uloge pa so v isti zasedbi kakor do sedaj.

Mariiborska premijera opere »Manon«. Na predvečer kraljevega rojstnega dne, 16. decembra se uprizori v Mariboru kot slavna predstava premijera prekrasne in melodiozne opere »Manon« od modernega francoskega komponista Masseneta. Priporočamo nakup vstopnic v predprodaji.

Nedelja v mariiborskem gledališču. V nedeljo, dne 12. decembra boša v Mariboru zopet dve predstavi: popoldne bo repriza vesele otroške igre »Pepekka«, zvečer pa se ponovi priljubljeni in zabavni »Veseli kmetič«.

Sentiakobski ponove v soboto 11. in nedeljo 12. t. m. P. Petroviča komedijo v treh dejanjih »Vozel«, ki je dosegla pri premijeri velik uspeh. — Začetek predstave ob 8. zvečer. Predprodaja vstopnic v kavarni Zaluznik na Starem trgu.

Abonente reda A v Ljubljani opozarjamo, da imajo predstavo mesto v soboto, v torek 14. decembra, in sicer se poje »Tannhäuser«. »Manon« se je morala odstaviti vsled obolevnosti nekaterih solistov.

Srečke dospele.

Oni, ki so naročili srečke drž. razredne loterije pri Zadrugi hranilnici r. z. z o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta 19, ali v oglasnem oddelku „Jutra“, morejo srečke dvigniti od danes dalje s potrdilom o vplačanem znesku.

Zadruga hranilnica, r. z. z o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 19.

Domače vesti

* **Poziv!** Razni radijski agitatorji širijo po deželi vsakejake lažnjive in hujskajoče vesti, ki jih spravljajo v zvezo tudi z SDS. Prosimo prijatelje našega lista, da nam vsak tak slučaj z navedbo prič sporoče, da se bodo lopovski hujskači spravili pod ključ.

* **Izpremembe v državni službi.** Karlo Hladki, direktor tobačne tovarne v Senju je po lastni prošnji premeščen k tobačni tovarni v Ljubljani. Višji pisarniški oficij Jurij Hudritz pri okrajnem sodišču v Slovenski Bistrici je trajno upokojen. Za višjeza paznika v moški kaznilnici v Mariboru je imenovan paznik Josip Lubajšek.

* **Protestni meeting proti Italiji zabranjen.** Na zahtevo ministrstva notranjih zadev je uprava mesta Beograda prepovedala protestni meeting proti Italiji, ki ga je za nedeljo sklical „Narodna odbrana“. Zatrjuje se, da bo ministrstvo notranjih zadev vse take meetinge prepovedalo.

* **Prometna pogajanja z Avstrijo.** Koncem tekočega meseca se prično na Dunaju pogajanja med našimi delegati in avstrijskim prometnim ministrstvom v svrhu določitve direktnih železniških tarif med obema državama. Pri tej priliki bo tudi v podrobnosti rešeno vprašanje znižanja tarife za prevoz našega eksportnega lesa preko avstrijskega teritorija.

* **Imenovanje v zdravniški službi.** Z odlokom ministra za narodno zdravje sta imenovana: dr. Slavko Grum za zdravnikapripravnik pri splošni bolnici v Ljubljani in dr. Albina Rozman za zdravnikopripravnik pri splošni bolnici v Ljubljani.

* **Stipendije ministrstva prosvete.** Minister prosvete je v torku podpisal dekret o podelitvi stipendij za študijsko leto 1926-27. Beograjski univerzi je dodeljeno 78 stipendij, zagrebški 59, ljubljanski pa 17. Na ljubljanski univerzi dobi stipendije 9 telnikov, 6 pravnikov in 2 medicince.

* **V naše državljanstvo je sprejel dosežni ruski državljani Vladimir Mustafin, rodom iz Petrograda, sedaj dnevnicaar direktor državnih železnic v Ljubljani, skupno z ženo Jeleno in mladoletnim sinom Andrejem. Iz naše državljanske zveze pa je izstopil Rudolf Kopač, inženjer v Trstu, doslej pristojen v Ljubljani, ki si je izposloval italijansko državljanstvo.**

* **Železničarji pozor!** Jutri izide v „Uradnem listu“ popolni pravilnik o postranskih prejemkih uslužbencev državnih prometnih naprav. Ker se bo našlo 113 številke lista, v kateri bo pravilnik, nekoliko več nego po navadi, se bodo dobivali njeni posamezni izvodi, dokler zaloga ne poide, po 2 Din.

* **Vlak gredo zopet do Sušaka in Splita.** Po tridnevem prometnem zastoju se je po srečeli proggo do Sušaka in Splita toliko očištili sneženih mas, da je proti Sušaku in Dalmaciji potniški promet zopet vzpostavljn, tovarni pa bo tudi v najkrajšem času.

* **Davki se poplavljenec odpišejo.** Po odredbi, ki jo vsebuje načrt finančnega zakona za prihodnje budžetno leto, se bo davčnim obvezancem, katerim je poveljen letos uničila setev, odpisala dohodarina z odgovarjalnimi dokladi, da letošnje in tudi za prošlo leto.

* **Železniške ojašave za planinska in sportsna društva.** Kakor javljajo iz Beograda je dovršen nov pravilnik o ojašavah za železniške vožnje, ki jih država dovoljuje turističnim društvom za razvoj domačega turizma. Po novem pravilniku se bo dovoljevala polovična železniška vožnja vsem turističnim društvom, ki prireajo izlete, kakor tudi vsem zimsko-sportnim društvom a tem samo v zimski sezoni. Ojašave se bodo dovoljevale v slučaju, ako potuje vsaj deset članov skupaj, a ne pod 50 km vožnje. Po prejšnjem pravilniku so uživali planinci ugodnost polovične vožnje v skupinah po pet članov in brez ozira na daljavo vožnje. V interesu razvoja zimskega sporta in zimskega planinstva bi bilo, da se ta pravilnik čimprej objavi, da se morejo izrabiti snežne prilike v naših planinskih krajih.

* **Izlet hrvaških planinarjev v Slovenijo.** Hrvatsko planinsko društvo priredi prihodnjo nedeljo skupni izlet na Lisco (947 m) nad Sevnico, turistično društvo „Prijatelji prirode“ pa izlet na Kum v Sloveniji. Izletniki se pripeljejo z železnico do Trbovelj, od koder se popnejo na Kum. V Zidanem mostu je bila letos ustanovljena podružnica Slovenskega planinskega društva, ki se bavi z načrtom, da zgradi prihodnje leto na Lisci novo večjo planinsko kočo, ki bi bila celo leto odprta in oskrbovana.

* **Obrtno društvo za Radovljico in okolico priredi v nedeljo dne 12. t. m. sestanek za vse obrtnike iz okolice Begunj v Begunjah v gostini Avsenek. Obrtniki udeležite se tega sestanka, da se podučite o važnosti Obrtnega društva ter pristopite kot člani. Na svidenje.**

* **Izvrševanje javne inženjerske prakse.** Glasom dekreta ministra za gradbe sme inž. Milorad Stebi v Ljubljani izvrševati javno prakso v vseli naših krajevini iz elektroinženjerske stroke.

* **Dijake stipendije.** Minister prosvete je prošli tork podpisal dekrete o podelitvi stipendij dijakom in dijakinjam na naših univerzah. V glavnem bodo vsi dijaki, ki so v polgletnem semestru uživali stipendije

in izpolnili potrebne pogoje, prejeli stipendije tudi v zimskem semestru. Znatno število stipendij je podeljenih tudi novim dijakom in dijakinjam.

* **Državni uradniki na razpoloženju.** Pogosto čitamo v službenih listih, da je ta ali oni, navadno višji uradnik po členu 126. uradniškega zakona stavljen na razpoloženje. Nekateri mislijo, da je dotični odpuščen, drugi pa, da je upokojen. Dejstvo pa ni ne eno, ne drugo. Državni uslužbenec, ki je po členu 126. stavljen na razpoloženje, prejema leto dni popolno svojo plačo in vse doklade. Po poteku enega leta mu mora pristojni minister dati enek položaj, kakor ga je imel prej; ako pa to iz tehničnih razlogov ni mogoče, ga mora upokojiti. Minister pa ima tudi potem pravico, da takega uradnika pozove zopet v državno službo, dati pa mu mora položaj, kakoršnega je imel, ko je bil upokojen; ako bi se uradnik takemu pozivu neoprijemljivo hotel odpovedati, izgubi pokojnino. Največkrat se stavlja na razpoloženje ministri in državni podtajniki. Leto, ki se prevede na razpoloženje, je smatrati kot da je dotičnik vršil aktivno službo ter se mu vračati v pokojnino.

* **Fond za gradnjo kaznilnic.** V justičnem ministrstvu se bavi s projektom, da se vsi fondi za gradnjo kazenskih zavodov, ki obstoje v državi na podlagi raznih pokrajinskih zakonov, združijo v en sam fond pri Državni hipotekarni banki v Beogradu. Sredstva tega centralnega fonda naj bi se uporabljala za gradnjo novih kaznilnic prisilnih delavnic in poboljševanje ter zavodov za vzgojo mladine.

* **Gradnja enodružinskih hiš v Celju.** Z naredbo velikega župana mariborske oblasti je mestna občina celjska pooblaščenca, da prevzame „Splošni gradbeni zadrugi v Celju“ jamstvo za najem posojila 1.000.000 dinarjev pri mestni hranilnici v Celju zaradi gradnje enodružinskih hiš. Jamstvo se dovoljuje ob pogoju, da se zgrade vse stavbe samo v območju mestne ali okolice občine celjske in da si pridrži mestna občina celjska za vse stavbe predkupno pravico.

* **Dinarski dan.** Jugoslovska Matica je prejela še sledeče prispevke, nabrane prilikom „dinarskega dne“. Janko Kokali, šolski upravitelj, Poljane nad Škofjo Loko zbirka Din 160. Kolo Jugoslovske sester Dravograd Din 130. Meščanka in osnovna šola v Dol. Lendavi 691.20. učitelstvo na Uncu Din 36. Šolska mladina Studenec-Ig Din 122. IV. razred osn. šole Studenec-Ig Din 85.50. Osnovna šola Svečine Din 100. Fr. Pečar, šolski upravitelj, Rateče, zbirka Din 166.50. Nadalje je prejela Matica še sledeče darove: Zbirka v gostini Blas v Sv. Barbari v Halozah Din 162. Vesela družba v Arčičah pri Brezicah Din 10. Dr. J. Arneji, zbirka, Škofja Loka Din 15. Jugoslovska Matica se vsem darovalcem iskreno zahvaljuje. Obenem prosi vse prireditelje „dinarskega dne“, da bi radi končnega obračuna nakažejo vse nabrane svote.

* **Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Kamniku** vabi občinstvo k kvartnem koncertu, ki bo v nedeljo, dne 12. t. m. ob 4. uri popoldne v Društvenem domu v Domžalah s sledečim sporedom: 1.) A. Bazzini: D-mol kvartet: a) Allegro appassionato; b) Andante con moto. c) Gavotta, d) Allegro. 2.) St. Savinšek: Adagio. Odmor. 3.) B. Godard: G-dur kvartet: a) Allegro b) Tema con variazioni; c) Andante quasi adagio; d) Allegro. Gostje kamniški godalni kvartet! Ker je čisti dobitek namenjen za božičnico revnim članom, se občinstvo uljudno vabi k obilni udeležbi. odbor.

* **Izreden december.** Medtem, ko prihajajo iz vseh krajev poročila o viharjih in zamelih, nam je prinesel prijatelj našega lista z Gorenjske, znane kot najbolj mrzel kraj Slovenije, krassen šopek cvetlic, ki jih je natrgal v vzhodju Zaplate. Dočim so pobočja in vrhovi nad 800 m zasneženi, v vzhodju cveto pomladanske trobentice, križnice in telon ter poletni, še vedno prijetno dehteči korčki (ciklamci) ter še razno drugo jesensko cvetje. Pa tudi nekaj vrtnic še cvete na prostem v graščinskem vrtu v Predvoru.

* **Še enkrat lokalni promet Notranjske z Ljubljano.** Pišejo nam: Preserje, kakor tudi ves okoliš z nad 3000 prebivalci je istaklo prizadeto z ukinitvijo vlaka 630-631 Ljubljana-Rakeč-Ljubljana in to tem huje, ker se noben brzovlak ne ustavi na tej postaji. Upoštevati je posebno našo lesno trgovino, 4 parne žage, velike gozdne komplekse, ki vabijo oddaljene lesne trgovce v naš okoliš. Potniki nimajo v smeri proti Ljubljani od 10. do 22. ure nobenega potniškega vlaka, oni iz Ljubljane pa morajo ob 6. jutraj (kar po zimi ni baš prijetno) ali pa popoldne ob 14.20. Čujemo, da je županstvo Preserje še sklopalo o tej ukinitvi in priložilo želez. direkco, da naj se vsaj brzovlak št. 4. (12.20 iz Ljubljane) na postaji Prešerje ustavi. Oziroma se je pa tudi na tujski promet, ker je Preserje izletna točka na Krim in Planinco, ki je pripravna za smučanje.

* **Težka železniška nesreča pri Zagrebu.** Iz Zagreba javljajo, da se je predvečernim zvečer na železniški progi izza Dijaškega doma in botaničnega vrta pripetila težka železniška nesreča. Vlak je povozil

Moderni damski plašči

najhnejši velour Din 550— do 750—
modno sukno Din 350— do 480—

F. & I. Goričar, Ljubljana

Sv. Petra cesta 29.

Oglejte si razstavo v izložbi. 12067a

dve ženski, ki sta bili prepeljani v Zakladno bolnico. Ena je v bolnici čez par ur umrla, druga pa se bori še s smrtno. Kakor je policija dognala, je obe ponesrečenki povozil brzovlak št. 3. Identiteta umrle ponesrečenke se še ni mogla dognati, dočim je druga identična z Ano Vujašinović iz Vazraždina. Domneva se, da sta ponesrečenki prekoračili železniški tir v trenutku, ko je privozil brzovlak. Na kritičnem mestu ni zatvorilce, akoravno se je pripetilo tamkaj že več nesreč.

* **Naši v Ameriki.** V cerkvi Sv. Vida v Clevelandu sta se dne 25. novembra poročila tamkajšnji praktični zdravnik dr. Anton Perko in bolniška strežnica Katinka Grdina, hčerka clevelandskega trgovca Antona Grdine.

* **Velika tatvina na železnici.** Direkcija državnih železnic v Zagrebu je naznanila orožniški postaji v Vrapcu, da je bil v noči od 3. na 4. decembra izvršen vlom v tovarni vlak, ki je stal na železniški postaji v Podsedu in da je bilo ukradenega manufakturnega blaga v vrednosti nad 100.000 dinarjev. Zandarmerijska patrulja je takoj izvršila izvide ter se ji je posrečilo izslediti glavnega krivca in najti ukradeno blago. Glavni krivec tega velikega vroma je Ivan Zbukvič, čevljar iz Stenjeve, ki je bil izročen kriminalni policiji v Zagrebu. Ukradeno blago je bilo skrito v senu na Zbukvičevem hlevu. Izsledovanje ostalih vlomilcev se nadaljuje.

* **Defraudant obsojen na pet let ječe.** Pred zagrebškim sodnim stolom se je vršila v tork obravnava proti postnemu uradniku Franu Pelcu, ki je dolgo časa v svojem svojstvu kot poštni uradnik vršil goljufije na raznih bankah in drugih denarnih zavodih ter za se kasiral pristojbino za telefonske razgovore. Na ta način je ogoljufal banke za približno pol milijona dinarjev. Obsojen je bil na pet let težke ječe.

ITO zobna pasta najboljša

* **Štednja u vsakoj poslovnici.** Največa svetska tvornica računskih strojeva za zbrajanje, knjiženje i fakturiranje Burroughs Adding Machine Company donijela je nakon prodaje svog milijunskog stroja na tržište novi univerzalni model Burroughs Portable koji se odlikuje neznatnom težinom, spažnom konstrukcijom i jeftinom cijenom. Te pretna tome predstavila ono pomno sredstvo, koje naš širi trgovački svijet već davno očekuje. Mjesečna otpлата omogućuje svakom trgovcu nabavu ovog stroja, koji će se uslijed mnogostrane uporabivosti u knjigovodstvu, na blagajni, kod mesečnih i godišnjih zaključaka i inventure u najkraćem vremenu isplatiti. Upozorujemo naše clij čitatelje na današnji oglas št. Glogowski i Co., koja zastupa spomenutu tvornicu u našoj državi.

* **Dobar nasvet.** Pridenite vsaki porciji juhe ali prikuhe pol čajne žličke Juhana in prepričajte se boste, da je Juhana najidealnejše krepčilo in daje izbornen okus. 1548

* **Kuhaj dobro,** se dobi za 10 Din v knji-garnah. 1550

Volilci z Viča!

Danes je zadnji dan za reklamacije. Prepričajte se, ali ste vpisani v volilni imenik. Prinesite dokumente tajniku k. o. SDS v gostilno: „Na pošti“.

* **Zvončkova 3. številka** je ravnokar izšla in ima naslednje vsebino: E. Gangl: Materina povest o copatki, pesem; Jos. Vandro: Kričljiva osveta, planinska pripovedka; Miroljub Kumič: Jesenska žalost, pesem; Dr. Ivo Lah: Na kraljev dan, gledališka igra; Fr. Ločnikar: Kralj in cestar, povest; Lado Jerše: Pesem begunk; Elvira Dolinar-Sittigova: Naša domovina, poučni spis; Kralj Aleksander I., podoba; Fr. Ločnikar: Jesenska, pesem; Pouk in zabava in kotiček gospoda Dobropoljskega.

Iz Ljubljane

* **Žalno sejo** po blagopokojnih: Zofki Kveder-Demetrovičevi, Mariji Trdinovi in Ivanki Kobilčevi je imelo „Splošno žensko društvo“ 7. t. m. Društvena soba je bila dekorirana s črno in zelenjem, na mizi so stale slike oz. osmrtnice pokojnic, ovite takisto v črno. Predsednica ga. Franja Tavčarjeva je v kratkih, a nad vse prisrčnih in globokoobčutenih besedah očrtila veliko kulturno vrednost vsake posamezne izmed pokojnic, ki so druga za drugo tako naglo in nepričakovano umrle. Gospa Minka Govekarjeva je nato prečitala avtobiografsko črtico „Pismo“, ki jo je teden dni pred svojo smrtjo napisala Zofka Kvedrova. — V januarju priredi „Splošno žensko društvo“ predavanje o delu in življenju te naše najuglednejše in najpogostejše pisateljice. Namesto venca na grob svoje odbornice Marije Trdinove je darovalo „Splošno žensko društvo“ 200 Din „Deležu domu“.

* **Novinarji!** Danes ob 3. popoldne v uredništvu „Slovenskega Naroda“ seja prireditvenega odbora. Navzvenotno potrebna.

* **Društvo slov. književnikov** priredi v tork 14. t. m. ob 8. zvečer v dvorani Mestnega doma javno predavanje. Predaval bo kritik J. Vidmar o temi „Zagovor umetnosti“. Glavni del izvajanj se bo nanašal na sodobno pojmovanje umetnostnih problemov. Občinstvo se opozarja, da bo dvorana zakurjena.

* **Društvo „Ženski pokret“** v Ljubljani sporoča vsem svojim članicam in prijateljicam, da priredi prihodnjo nedeljo, 19. dec. svoje tretje javno predavanje. Predaval bo odlični naš pravnik, profesor univerze, dr. Metod Dolenc o temi: „Žensko vprašanje v

Danes!

3 vagabundi

Danes!

Salve smeha — Izborna igra in režija. — V glavnih vlogah: Jul. Heidemann, Livio Pavanelli, Hans Mierendorf in Elga Brink. — Krasni naravnol posnetki iz Karlovič var, Loudona, Berlina in Italije. — Predstave ob 4., pol 6., pol 8 in 9. uri. **KINO OAL.**

kazenskem pravu. Ženski Pokret pričakuje, da bo tudi to predavanje tako obilno posečeno kakor sta bili obe prejšnji predavanji. Gospod profesor Dolenc je bil tako ljubezniv, da je izbral gornji tema na našo posebno željo. Tema je delikatne prirode in zahteva samo resne in zrele poslušalce, na kar posebno opozarjamo.

* **„Slovenskega umetniškega društva“** I. redni letni občni zbor se je vršil dne 7. t. m. Izvoljen je bil sledeči odbor: Fran Krall, predsednik, Gojmir A. Kos, podpredsednik, D. Seranjik, tajnik. Vse dopise je naslavljal na „S. U. D.“ Gerbičeva ul. 13.

* **U— Plesna šola društva „Merkur“** se vrši ta teden izjemoma danes, t. j. v petek 10. decembra ob 8. zvečer v Kazini. — Odbor. 1547

* **U— Lj. Etnost** ima svoj članski sestanek danes v petek ob 8. zvečer v društvenem lokalu, Gajeva ulica 2-I. Vabljeni so posebno člani dramatične sekcije. Zdravo!

* **U— Suho gašenje ognja.** Danes, dne 10. t. m. ob 13.30 se bo vršilo v Mestnem domu predavanje o gašenju ognja suhim potom. Po predavanju bo sledil praktični poskus gašenja ognja s suhogasilnim aparatom, ki zadušil ogenj že v nekoliko sekundah.

* **U— Policijske prijave.** Od srede na četrtak so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1. telesna poškodba, 2. prestopka kaljenja nočnega mira, 1. prestopke pasjega kontumaca, 5 prestopkov cestnega policijskega reda in 1 prestopke hoje po železnici. Aretacije so bile izvršene 4 in sicer: 1 radi beračenja, 1 radi postopanja, 1 radi žaljenja straže in 1 radi tatvine.

Različnih vrst LIKER ESENCE

poznane tovarne Neuber se zopet dobe v drogeriji. **A. KANC sinovi, Zidovska ulica.**

* **U— 100 dinarski falzifikati.** V podružnici Narodne banke v Ljubljani je bil te dni zaplenjen neki stranki ponarejen bankovec za 100 Din. Falzifikat je bil brez vodnega tiska in francosko besedilo je nekam nezaznato tiskano. Dasi je falzifikat precej nepopoln, je vendar možnost, da kroži med ljudstvom več takih ponarejenih bankovcev. Opozorjamo radi tega vsakogar, naj bo pri prejetanju 100 dinarskih bankovcev previden in prijavi vsak posamezen falzifikat Narodni banki odnosno najbližnji varnostni oblasti.

* **U— Tat v stanovanju.** Kuharica Ivana Keržič je šla na praznik jutraj v franciškansko cerkev. Med mašo se je spomnila, da je hranila v maši knjigi 1000 dinarski bankovec. Radovedna, ali je njen zaklad še na mestu, je jela knjižico prelistavati, na žalost pa bankovca ni več našla. Stanovanje Pavšičevih v Wolfovi ulici št. 1., je obiskal v tork brčkone neznan tat in izmaknil denar. Tatu so morale biti domače razmere seveda dobro poznane.

* **U— Ukradene kokoši in drugo.** Kapetan v pokolu, g. Teodor Drenik, stanujoč na Drenikovem vrhu, je včeraj pri štetju domače kurje družine opazil, da mu je neznanca lisica odnesla 3 lepe kokoši. Ko je šel malo kasneje na skedenj, je našel tamkaj v senu toplo prazno ležišče in kos obleke, pod obleko pa delavsko knjižico, ki mu je izdala prenočevalko, znano tajno prostitutko Stefanijo P. V knjižici je našel tudi sliko njegene ljubke, postavnega vojaka. Naiditelt knjižice je tedaj takoj uganil, da po-zrešna lisica ne more biti nobena druga kakor zaljubljena štefka in je slučaj prijavi policiji. Štefka je bila šele pred nekaj dnevi izpuščena na svobodo, sedaj pa se bo morala zopet zagovarjati pred sodiščem.

RIDE

Ossi Oswald

PRIDE:

Harry Liedtke

Oba v izvršni salonski veseleigr

Gospodična - gospod

Iz Celja

* **Preselitev mestnega ekonomata na Spodnji Lanovž.** Mestna občina celjska je sklenila prodati stavbišče ob vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice Mestni hranilnici, ki namerava tu zidati večnadstropno stanovanjsko hišo. V smislu tega sklepa se je mestno oskrbnistvo že preselilo iz občinske hiše, ki se mora o priliki gradnje podreti na Spodnji Lanovž, kjer odslej stanuje mestni oskrbnik in so nastanjeni tudi mestni konji. Nujno potrebno pa je, da se sedaj podaljša Kersnikova ulica in da se napelje na Spodnji Lanovž telefonska zveza ker je to iz občarnostnih oztrov v slučaju kakega požara nujno potrebno. Mestni konji morajo namreč biti celiski požarni brambci vsak čas na razpolago.

* **Ustanovljena ljudska knjižnica v Celju.** O ustanovitvi te prepotrebne knjižnice smo že pisali poročali. Kakor sedaj doznavamo, je lokal za njo v poslopiju mestnega magistrata že pripravljen ter naročen potreben inventar. Odbor za mestno ljudsko knjižnico se je v svoji zadnji seji tudi že bavil z vprašanjem, katere knjige naj nabavi. Knjižnica bo obsegala znanstvene in leposlovesne knjige, predvsem iz domače pa tudi iz svetovne literature.

Iz Maribora

* **a— Božidarja Borka slovo.** Poročali smo že, da priredi Jugoslovensko-českoslovaška liga v Mariboru v soboto, dne 11. dec. ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma (II. nadst.) poslovilni večer svojemu agilenmu uredniku B. Borku. Kakor izveemo, bo udeležba velika iz vseh društev, v kojih prid je g. B. Borko ponovno zastavil svoje pero. Liga vabi k udeležbi vsakogar, zlasti pa svoje člane. Svojo udeležbo so že najavili: Češki klub, ki bo sodeloval s pomnoženim društvenim orkestrom, podružnica SPD, Ljudska univerza, in seve mariborski novinarski klub. Pismenih vabil liga ne razpošilja, ker upošteva, da zna naša javnost, zlasti pa kulturni svet, sam zadostno ceniti prijatelja Borka.

* **a— Na današnji seji občinskega sveta** pridejo predvsem na vrsto disciplinarni slučaji, ki že več kakor eno leto čakajo rešitve

* **a— Kostanji po mariborskih ulicah** so brez dvoma mestu v okras. posebno v pomladi. Ker pa so se razrasli že preveč bohotno, jih je pustil že prejšnji občinski svet oklestiti, kar daje preko zime, ko stoji drevje golo in štrlijo le debeli hodi v zrak, manj prijazno lice. Poleg tega pa se godi tudi škoda: na več mestih so kostanjeve korenine dvignile trotoar, po drugod celo zamašile kanal. Stavbi odsek je zato bil mnenja, da bo treba ponekod kostanje sploh odstraniti, drugod pa zamenjati s kako drugo vrsto drevja. O predlogu se je razvila daljša debata, v kateri so se izrekli Nemci za ohranjanje drevesnih nasadov, češ, če se prično drevesa poradi, bodo prišli še drugi hišni posestniki z željo, da se odstranijo drevesa tudi pred njihovim domom. Te bojazni sicer nimamo, ker smo mnenja, da žele tudi hišni posestniki nasade tam, kjer so brez škode; da bi pa morale biti cele ulice mnogo bolj, nekatere hiše vlažne, da si morajo po nekaterih starih učenci kvartit oči, ker jim kostanji zastavljajo kva, tega tudi največji oboževalci prirode in kostanjev ne more zahtevati. Sklenjeno je bilo, da se kostanji v Tattenbahovi ulici in Aleksandrovi cesti, kjer ovirajo promet deloma posekajo, da se pa celotno vprašanje nasadov skupno z Olespevalnim društvom preštudira.

* **a— Film českoslovaške armade** bo predvajala JČ liga v Grajskem kinu v soboto popoldne za vojaštvo in mladino, v nedeljo popoldne ob 10.30 pa za vabljene goste. Člani JČ lige dobe vstupnice pri g. Fr. Bereču, urarju v Vetrinski ulici.

* **a— V Ljudski univerzi** odpade danes v petek, dne 10. t. m. predavanje, kar se vrši istočasno koncert „Gl. Matice“ pri Götzu.

* **a— Šolska vest.** Na realni je nastopil službo prof. Mirko Zevnik, ki je bil premeščen po službeni potrebi iz Ljubljane v Maribor, kjer poučuje strobovrvaščino in nemščino.

* **a— Legar v mariborskem samostanu.** Po dosedanjih vesteh se legar v zavodu šolskih sester po uveljavitvi preventivnih in varnostnih ukrepah z izolacijo, razkuženjem in cepitvami ali razširil. Kot smo že poročali, je obolelo na legarju naenkrat 8 oseb. Niso pa bile vse sestre, kot smo prvotno poročali, ampak samo dve, potem dve gojenki, ki sta stanovali v samostanu in štiri ženske iz pomožnega ošoja.

* **a— Božičnica na mariborskih solah.** V prejšnjih letih je obhajala vsaka mestna šola posebej svojo božičnico z obdarovanjem revnih učencev. Pokazala se je potreba, da se to obdarovanje v mestu orestodotči, ker bi sicer nabirala vsaka šola večnoma pri istih podprateljih ali bi na drugi strani bila odprta pot raznim izkoriščevalcem in končno bi otroci ne bili enakomerno po potrebi obdarovani. Zato se je ustanovilo Podporno društvo za revne učence, ki mu načeluje ravnateljska A. Stupca. Poleg od zasebnikov darovanih sredstev daje mestna občina podpore 40 tisoč dinarjev. Največji izmed revnih pa so v dnevnem zavetišču mestne občine. Da bi bili ti posebno dobro oskrbljeni, je želelo vodstvo prirediti za nje posebej božičnico in je zaprosilo mestno občino za podporo 20.000 Din. Občinski svet pa je naklonil Podpornemu društvu še 10.000 Din z izrecnim naročilom, da morajo biti otroci dnevnega zavetišča v prvi vrsti obdarovani.

* **a— Civilne poroke.** V tekočem letu smo imeli na mariborskem srez. poglavarstvu dve civilni poroki. Poročila sta se g. Jože Čeh z gđo. Anjo Wagnerjevo in g. Jože Blaža z gđo. Emilijo Postrak. Oba zakonska para sta bila brez konfesije.

* **a— Novoletna voščila** za novoletno številko „Jutra“, ki bo izšla v ogromni povečani nakladi, že sprejema mariborska podružnica „Jutra“ v Barvski ulici šte. 1.

* **a— Laščino poučuje profesor** in sprejema instrukcije za nižje razrede srednjih šol. Ponudbe sprejema iz prijaznosti podružnica „Jutra“ v Mariboru, Barvaska ulica 1.

* **a— Grda žalitev mariborskih Čehov.** V zadnji „Orjuni“ je neki O. K. v članku „Ju goščaka Krani“ brez potrebe in utemelje v grdo napadel mariborske Čeha, ne bi, sodeč po njegovih izjavanjih, sploh poznal mariborske razmere in maribor. Čehi. Očita jim, da so imeli v Marib pred vojno „Češko Besedo“ s sedežem v nemški Kazini in ta Beseda je baje da pri občinskih volitvah vedno pretežno čino volivcev nemški nacionalni strar. Napad je neodpustna žalitev bratov Čeha, ki so ravno v Mariboru vzor slovanse z. vednosti „Česke Besede“ v Mariboru splo. nikdar bilo ni, in tudi noben češko društvo ni imelo svojega sedeža v nemški Kazini

Ravno tako niso člani češkega društva nikdar volili Nemce. Resnica je ravno nasprotna. Leta 1903 je bil v Mariboru ustanovljen »Češki klub«, ki pa ima že od ustanovitve naprej neprestano svoj sedež v Narodnem domu. Klub sam je bil vedno agilen, njegovo delovanje slovansko nacionalno in člani kluba med prvimi delavci naših narodnih društev. O vsem tem so slovanski listi že ponovno poročali. Člani Češkega kluba so bili soustanovitelji mariborskega Sokola, spominjamo samo g. Miha, ki je bil dolga leta načelnik ali kot mravlja delavnega sedanjega predsednika kluba g. Bureša, ki je bil 20 let tajnik kluba, odbornik pri Sokolu, Čitalnici, CMD, družnici, slovanskem trgovskem društvu itd. Mariborski narodni krogi iz predvojnega časa poznajo kot narodne delavce Čeha g. Berana, Klumo, Komareka, Kašpara, Gmca itd. Sedaj so pri vsaki važnejši narodni ali kulturni prireditvi vedno prvi mariborski Čehoslovaki. Marsikatera naša prireditelji brez njih sploh ne bi mogli. Ta svojo narodno disciplino nam dokazujejo dan na dan in takšna je bila tudi pred vojno. Renegatov pa smo imeli v Mariboru pred vojno pri vseh slovanskih narodnih in slovanski niso bili prav nič drugačni kot češki, ki pa niso imeli dostopa v Češki klub, katerega seve ti renegati tudi iskali niso.

Porote

Na smrt obsojeni Pečovnik vnovič pred poroto

Maribor, 9. decembra

Danes se je pričelo pred mariborskim sodiščem zadnje porotno zasedanje tekočega leta.

Prva pravzapa se je vršila proti 36letnemu hlapcu Ivanu Pečovniku iz Sv. Pavla pri Preboldu, ki je bil pri poletnem porotnem zasedanju dne 18. junija radi roparskega umora obsojen na smrt, a je Stal sedmice na njegovo pritožbo odredil ponovno razpravo. Dogodek, radi katerega je bil obsojen, je bil sledeči:

Dne 11. oktobra 1925 na vse zgodaj zjutraj je našla posestnika Gotovnik v Javorju svojo dekle Elizabeto Molarijevo v njeni sobi na postelji mrtvo. Ležala je na hrbtu, deloma pokrita z odejo, prsa so ji bila gola. Okrog glave je imela zadrženo žensko ruto in vrečo iz jute. Po mnenju sodnih izvedencev ji je moral storilec zamašiti z ruto usta in nos ter ji zadržati z ruto tako močno vrat, da je v par minutah umrla vsled zadušitja. Poleg tega je odnesel morilec obleko, klobuk, denar in druge malenkosti hlapčema Zupanu in Plezniku, ki sta jih imela spravljene v isti sobi, nadalje več jaje gospodinj Oročništvu v Črni je takoj osumilo obtoženca Pečovnika, ker se je takrat klatil v bližini brez dela. Obtoženec je nenačrtno izginil, dokler ga niso aretirali meseca februarja orožniki v Sv. Pavlu pri Preboldu.

Oročništvu je obtoženec dejanje priznal, ki ga je storil iz jeze napram Molarijevi, ker je hlapce tožila gospodariju. Obtoženec je namreč tudi nekaj časa služil pri Gotovniku, gospodarju Molarijeve. Vrata spalnice mu je odprl hlapec, nato pa jo je zadržal. Poslovil se je od hlapca, odnesel pa ni ničesar. Preiskovalnemu sodniku v Celju je priznal, da je storil zločin iz jeze, sodniku v Mariboru pa je izpovedal, da je stopil k postelji, nakar se je Molarijeva zbudila in rekla: »Kaj, ali si zopet tukaj?« Nato jo je zagrabil za vrat, da bi jo prestrašil, zanika pa namen usmrtiti jo. Obleko mu je prinesel hlapec, da bi padel sum na mežnarega.

Dejavno pravičnost mu v obtožnici očita, da se je vtilotil ponoči v hišo, da bi kaj odnesel. V sobi je moral povzročiti truse, ki je zbudil spečo dekle. Ta ga je morala spoznati, sicer bi bile nezamislive njene besede: »Kaj, ali si zopet tukaj?« V tem pa je sklenil obtoženec v svoji črni duši, da zadavi Molarijevo in se tako izrebi svodka njegove tatvine.

Pečovnik se je pri letnem porotnem zasedanju pritožil, ker sodni dvor ni stavil porotnikom tudi vprašanje na ubol, kakor se je on zagovarjal. Stal sedmice je obsojen res razveljavilo radi ničnosti in odredil novo razpravo, ki se je vršila danes. To pot je bilo porotnikom stavljeno poleg vprašanja na umor tudi vprašanje na ubol. Porotniki so potrdili zadnje vprašanje in je bil poprej na smrt obsojeni Pečovnik obsojen sedaj na 10 let težke ječe in 3 leta prisilnega dela.

Tatvine na mariborski pošti

Popoldne je stal pred poroto 29letni Marko Schuster, avstrijski državljani, rojen v Podravliju in pristolen v Wernberg pri Beljaku, zaradi tatvine na poštnem uradu na mariborskem glavnem kolodvoru, o kateri je »Jutro« svojačasno že poročalo. Schuster je kot poštni sel pri poštnem uradu v Moosburgu v Avstriji leta 1924. poneveril 9 milijonov Ka, ki mu jih je izročila neka stranka, da jih odda poštni, ter je bil zaradi tega v Celovcu obsojen na tri mesece strogega zapora in odpuščen iz državne službe. Že par mesecev po tej obsodbi je prišel v našo državo, kjer mu je uspelo dobiti mesto poštnega sluga pri poštnem uradu v Ljubljani, ker je tožil, da so ga kot Slovence na Koroškem preganjali in je moral pobegniti.

Dne 26. julija je Schuster na mariborski pošti, kamor je bil 6 tednov poprej premeščen, pregledoval s poštno uradnico Marijo Ramšakovo iz inozemstva došlo paketno pošto in pri tej priliki izmaknil paket Vseobče češke bankovne enote Praha za zagrebško podružnico Narodne banke. Ko je opoldne odprl na stanovanju paket, čegar vrednost je bila označena s 4000 Kč, je opazil, da je bilo v njem uad 100.000 Din. Natančno baje ni prešel cele vsote, pač pa je preiskava dognala, da je bilo v paketu 125.484 Din Obtoženec, ki poprej ni mogel niti stanarine redno plačevati, je odšel zanemarjal službo, se vozil okrog s kočijo in mnogo daljal za plačo, kar seveda ni ostalo neopazeno. Ko je dne 26. avgusta prišel v nočnem času vinjen domov, je Julij Borko, ki mu je pri tem svetil, opazil v njegovem kovčku velikansko množico denarja ter o tem povedal obtoženčevi gospodinj Anji Gosnik in sostanovalcu Aleksandru Prtničiču, katere sta ovdala stvar poštnemu uradu in policiji. Pri zaplenbi denarja se je našel še 110.213 Din. Manjkajočo vsoto je obtoženec, ki je bil takoj aretiran, po lastnem priznanju deloma porabil za poravnavo dolgov, večino pa zapravil.

Schuster je priznal dejanje in se je izgovarjal le z revščino. Porotniki so mu stavljena vprašanja odgovorili z 9 glasovi, da je obtoženec poneveril samo vsoto pod 10.000 Din (medtem ko je Schuster sam priznal, da je zapravil od poneverjene vsote okrog 15.000 Din). Zato je bil obsojen na 2 leti težke ječe, poostrene z enim postom vsak teden.

Iz Kranja

Vsi na nočjošnje Cankarjevo proslavo! Nočjo ob 20 uri uprizaro Gledališki oster Narodne Čitalnice in gledališki dvorani Narodnega doma Cankarjevo dramo »Hlapci« v spomin osme obletnice njegove smrti. V prodaji se nahajajo programi s kratko vsebino tega Cankarjevega dela, na kar opozarjamo vse radi pravičnega razumevanja in pojasnila.

Samotar. Na praznik, okrog 11. ponoči, so našli domači pri posestniku Ješetu na Gorenji Savi št. 20 v hlevu obesaenega domačega sina Mihaela Ješeta. Zapustil ni nobenega sporočila, kaj ga je gnalo v prostovoljno smrt. Pokojni se je bil šele spomlad vrnil od vojakov in je bil med domačini zelo priljubljen.

Vprizoritev »Vdove Rošinke« na kranjskem odru. Na praznik popoldne je vprizoril Gledališki oster tukašnje Čitalnice Golarjevo »Vdove Rošinke« Potop je bil ansambl od poslednjega posrečeno izbran in zadovoljiv Režija g. Reša požrtvovalna, razvijanje prizorov mestoma zelo učinkovito, opazilo pa se je pri nekaterih nesigurnostih obvladaje teksta. Med osteri so neumorno igrali tamburasi »Edino« st», ki zaslužijo pohvalo Dvorana je bila skoro napolnjena z galerijo vred; zlasti je bilo opaziti mnogo okoliških ljudi.

Iz Trbovelj

Nova strokovna organizacija. V Trboveljah se je osnoval pripravljajni odbor Rudarskega strokovnega združenja. Predsednik je Pavle Dornik in tajnik Juro Božič. Organizacija bo za volitve v II. rudarsko skupino 12. m. nastopila samostojno in na vseh revirjih razglasila svojo listo.

Reklamacijsko postopanje v Trboveljah. Do danes ni občina prejela še nobenega odloka radi volitev v oblastno skupščino. Reklamacijske postopanja pri nas skoraj ni zaznamovati. Vseh reklamacij je bilo dosedaj okoli 5 izvrševnih, vsekakor malo za veliko število volitev pri nas.

Nepopoln zaboječki volilnih kroglic. Občina je poslala v Laško svojega uradnika z enim zaboječkom volilnih kroglic, da se te uradno preštejejo in dopolnijo z dvema, ki sta zmanjkali. V zaboječku bi jih moralo biti 700, jih je pa samo 698.

v največji izbiri ima stalne v zalogi
FRANC BAR, Ljubljana
Cankarjevo nabrožje 5. Telet. 407
Cene znatno znižane! Zahtevajte cenike!

Vremensko poročilo

Meteoroški zavi: Ljubljana 9. decembra 1936				Višina barometra 1000			
Kra	Cas	Temper.	Vel. vetra	Smr. vetra	Vel. vetra	Vrsta padavin	
Opazovanja							
Ljubljana (dvorec)	1. 1723	-14	9	SSW 1	10	megla	
	5. 7737	-16	65	SSE 0.5	10	megla	
	14. 7711	0	88	ENE 0.5	10	megla	
	21. 7742	0	83	S 0.5	10		
Maribor	8. 0000	-11	100		10		
Zagreb	8. 7711	0	90	W 3	10	megla	
Beograd	3. 7600	0	98	WNW 3	10	sneg	20
Sarajevo	3.						
Skopje	8. 7659	2	73	NW 5			
Dubrovnik	7. 6004	9	38	NW 5			
Split	7. 7676	8	54	NNE 7	2	morje zmerno	
Praha	7. 7712	3	0	WNW 7	10	dež	0.3

Solnce vzhaja ob 7:25 zahaja ob 16:19 luna vzhaja ob 11:09 zahaja ob 20:38

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 0.7, najnižja - 8 C.

Povprečni barometer je danes v Ljubljani višji za 31 mm kot včeraj.

Tržaška vremenska napoved za petek: Lahni vetrovi z raznih strani. Nebo spremenljivo, megla. Temperatura 6 do 11 stopinj. Morje mirno.

Dunajska vremenska napoved za petek: V severnih Alpah spremenljivo brez bistvene spremembe temperature. Najbolje začasno oblačljive vremena. Zapadni vetrovi. V južnih Alpah večinoma jasno in milo vreme.

—Aretacija radi potepuštva. V Hrastniku je bil aretirani radi potepuštva in odpremljen v sodne zapore v Laško Stefan Helcar iz Karlova.

—Mezdno gibanje rudarjev. Danes popoldne se bo vršil v Trboveljah shod, na katerem bodo pretresali vprašanje mezdne gibanja rudarjev.

—Grb trga Trbovlje. Odkar so Trbovlje povisane v trg, se pojavila vedno močnejše stremeljenje, da dobe Trbovlje svoje grbe. Vsi trgi v področju bivše Stajerske imajo namreč svoje grbe, ki izvirajo še od tedanjih plemičev. Med ljudmi kroži že več skic. Eno je napravil g. Guček iz Trbovelj, ki je znan po svojem dekorativnem okusu. Po njegovi skici bi bil rob okoli grba temno rdeč. Trije hribo spodaj v grbu, od katerih bi bil srednji največji in bi pred stavilj Slovenijo z največjim premočkom pom v državi, bi pomenili državo SHS in bi bili listnatozelene barve. V srednjem hribu bi bil spodaj označen dohod in rov, črne barve, nad njim pa stara jamska svetilka na olje, temno barvana, bi plamen svetlo rdeč. V sredini grba na svetlo modrem polju bi bilo vdolano strojno kolo v črni barvi, ki bi pomenil industrijo, višje gorji od leve na desno ločeno pa T in H, okrajšava za Trbovlje in Hrastnik.

—Občni zbor podružnice CMD. V nedeljo, 12. t. m. ob 4. bo v gostini A. Forte na Vodah občni zbor obeh podružnic sv. Cirila in Metoda z običajnim dnevnim redom. Upamo, da se članstvo in celokupno občinstvo zaveda, kakšnega pomena je C. M. družba za naš narod onkraj mej. Vsek zaveden Trboveljan je obvezan, da prisostvuje občnemu zboru, noben izgovor ne velja. Pokažimo vsem svojo narodno zavest in svoje sočutje do trpečih bratov. — Odbor.

—Rezervni oficirji iz Trbovelj in Hrastnika so povodom odkritja spomenika v vojni padlim rojakom podarili 1000 Din vojnimu vdovama Tereziji Ramšakovi in Mariji Vivodovi ter dvojni siroti Angeli Grebenčevi.

—Glasovanje o novih dokladah. O 89 odst. dokladi na neposredne davke in 150 odst. doklad k užitini na vino in vinski mošt na vrhu pokritja proračuna za 1. 1927 se bo vršilo jutri ob 8. do 10. popoldne glasovanje v občinskem uradu. Takoj nato bo odposlan proračun na okrajni zastop. Dosedaj je bil vložen samo en rekurz, in sicer po g. župniku, kateremu se zdi vsota 10.200 Din premajhna za cerkev.

—Invalidi v Hrastniku. V nedeljo 12. t. m. ob 5. popoldne se bo vršila v Narodnem domu uprizaritev »Tužne ljubav«. Igrali bodo igralci dramatičnega oddelka Udruženja vojnih invalidov iz Ljubljane. Cisti dobiček je namenjen vojni žrtvam.

—Smrtina kosa. Umrli so: Karolina Jamšek, hči rudarja, 1 in pol leta, Loke 186; Ivan Podbregar, sin rudarja, 13 dni, Retje 49; Ljudmila Orlnik, hči rudarja, 2 in pol leta, Sv. Lenart 80.

—Nova cesta proti kolodvoru. Radi druge ceste iz Trbovelj proti kolodvoru v smislu regulacijskega načrta bo stopil župan v stik z okrajnim zastopom. Predvideni so ogromni stroški tako da je malo upanja na uspeh.

Srečke dospele!

Srečke drž. razl. loterije so dospele. Nabavite si jih pri tvrdki „Jugoport“, Ljubljana, Tavcarjeva (Sodna) ulica 3.

Sport

SK Jadran : ASK Primorje

V nedeljo dne 12. t. m. odigrata SK Jadran in ASK Primorje prijateljsko tekmo, ki se tudi vrši v znaku nekakega revanša. Jadran je v zadnjih prvenstvenih tekmah pokazal ne samo dosti manja, nego tudi mnogo borbene volje, kar prica tudi tekma, ki jo je odigral z Ilirijo neodločno.

Tekma prične ob 14.30 ter se igra le ob lepem vremenu na igrišču ASK Primorja.

Službeno iz LNP. Seja poslovnega odbora LNP se vrši danes, v petek ob 20. uri v dnevem salonu kavarne »Emona«. P. o. tvorijo gg. Sircelj K. (Černe A.), Deržaj, Potočnik Stane, Bergant Janez, Aleš Franc, Cimperman Viktor in Zupan Miroslav. — Tajnik II.

SK Jadran priredi v soboto 11. t. m. ob 20. uri v salonu pri Mraku predavanje o »Zgodovini sporta«. Predava predsednik kluba g. dr. Šarabon, poznani sportni veščak. Opozarjamo na to predavanje ljubljanske sportnike.

Smuško-sankarska sekcija SK Ilirije poziva vse svoje člane, da se udeležijo v ponedeljek 13. t. m. sestanka, ki se vrši ob 18. v klubskem lokalu v kavarni »Emona«. Važno radi obnega zbora! — Načelnik.

Zimski sport na Pohorju. Od Mariborske koče poročajo, da je poleg koče novo urejeno sankališče že odprto. Sneg je baje tudi za smučanje izredno ugoden in je mestoma celo nad en meter visok. Najprimernejši pot je sedaj iz Hoč, ki je dobro izgašena. Temperatura je znašala te dni + 2 stopinje C.

Nogomet na praznik v Pragi. V Pragi sta se na praznik v sredo odigrali dve tekmi. DFC je porazil praškega Rapida s 6:1 (5:1). Sparta II. pa Meteor VIII z 12:2 (4:2).

Preneha Jugoslovanskega plivaškega saveza v Beograd? Kakor znano, se vrši v kratkem šesta redna glavna skupščina Jugoslovanskega plivaškega saveza. Na tej skupščini se bo razpravljalo o predlogu Beograjskega plivaškega podsaveza, naj se Savez prenese iz Zagreba v Beograd. Za ta predlog bo nastopil blok Sombor-Beograd-Dubrovnik.

Namesto pokalov umetnine. Danske sportne organizacije so sklenile, da bodo namesto raznih pokalov darovale sportnikom zmagovalcem umetnine. S tem hočejo podpirati domačo umetnost. Ta ideja vsaj pri nas ni nova, ker je, kakor znano, naš list pred dvema letoma daroval kip Lojzeta Dolinarja »Matija Gubec« za stafetni tek skozi Ljubljano.

Italija na Olimpijadi. Glede udeležbe Italije na prihodnji olimpijadi se je sklenilo, da se radi varčevanja odpošlje v Amsterdam samo 200 atletov, ki bodo potisnili tjakaj na ladji, na kateri bodo tudi stasovali za časa svojega bivanja v prestolici Nizozemske.

Gospodarstvo

Energična akcija upnikov Slavske banke za mirno likvidacijo zavoda

K našemu večerašnjemu poročilu nam sporoča predsedništvo upniškega odbora: Vaše poročilo o seji upniškega odbora, ki se je vršila 8. t. m. v Ljubljani, je v glavnem točno. Vendar se nahaja v 3. odstavku pasus, ki bi se mogel v tej zvezi, v kateri je napisan, morda napačno tolmačiti. Seji je prisostvoval na povabilo upniškega odbora v Ljubljani ise mudeli komiser ministra trgovine g. inspektor Šubič ter je podal m. dr. izjavo, da želi ministrstvo objektivno in stvarno podpreti delo upniškega odbora. Sporočilo, da se pripravljajo energični koraki proti Landerbanki, ki ga je upniški odbor z zadovoljstvom vzel na znanje, pa ni bilo podano od gosp. komisarja, temveč od strani drugega udeleženca konference, ki je zastopnik upnikov obvestil, da je proti Landerbanki vložen kazenska prijava radi prenosa depozitov Slavske banke.

Stanje hranilnih vlog pri regulativnih hranilnicah v Sloveniji

Objavili smo že, da je izkaz delegacije finančnega ministrstva v Ljubljani o stanju hranilnih vlog (po knjižicah in v tekočih računih) pri regulativnih hranilnicah v Sloveniji zabeležil za tretje četrtletje 1926 nadaljno napredovanje vlog, vendar se je pri rastek kot tak v zadnjih četrtletjih stalno manjšal. Od 26 regulativnih hranilnic je zabeležilo v III. četrtletju napredovanje vlog 18, nazadovanje pa 8 hranilnic, in sicer so slednje: Mestna hranilnica v Mariboru, Kranjska hranilnica v Ljubljani, Mestna hranilnica v Kočevju, Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani, Mestna hranilnica v Črnomlju, Hranilnica mestne občine brežiške, Okrajna hranilnica v Konjicah in Okrajna hranilnica v Rogatcu.

Od vseh 26 regulativnih hranilnic ima največ vlog Mestna hranilnica ljubljanska (okrog 311 milijonov dinarjev), potem Mestna hranilnica v Mariboru (okrog 61 milijonov dinarjev), Kranjska hranilnica v Ljubljani (okrog 50 milijonov dinarjev), Hranilnica mestne občine celjske (okrog 28 milijonov dinarjev), Mestna hranilnica v Kranju (okrog 23 milijonov dinarjev), Mestna hranilnica v Novem mestu (okrog 21 milijonov dinarjev), Mestna hranilnica v Radovljici (okrog 15 milijonov dinarjev) in tako naprej. Najmanj vlog ima Okrajna hranilnica v Rogatcu, in sicer 1.6 milijona dinarjev.

Celokupno stanje vlog je napredovalo tekom III. četrtletja 1926 od 489.83 milijona na 18.34 milijona na 508.17 milijona dinarjev, in sicer so znašale vloge 77.83 milijona (na knjižice 50.30 milijona in v tekočih računih 27.53 milijona), a dvigi 59.49 milijona dinarjev.

Na podlagi stanja vlog v teh hranilnicah si seveda ne moremo napraviti prave slike gospodarskega življenja v Sloveniji, ker niso tu upoštevani številni drugi denarni zavodi Slovenije in ker tudi ne poznamo statistike zadolženosti, vendar pa, ako primerjamo četrtletna prirastke l. 1926, vidimo padajočo tendenco. Dojem je v I. četrtletju znašal prirastek vlog 11.81 odstotka, je padel v II. četrtletju na 6.48 odstotka ter v III. dalje na 4.78 odstotka. Gospodarska kriza v Sloveniji se torej deloma zvali tudi v padajočem naraščanju vlog pri regulativnih hranilnicah.

Tržna poročila

Zagrebski letni (Nikolinski) sejem (9. t. m.). Dogon živina obilen. Zelo mnogo prvovrstnega blaga. Pri prvovrstnem blagu je zaradi obilnega povpraševanja poskočila cena za 1-2 Din pri kg. Cene sremskim pitanim svinjam so padle za 50 par do 1 Din pri kg. Goveja živina in konji so se kupovali za domačo potrebo, potem za Slovenijo in za izvoz v Italijo in Avstrijo. Cene za kg žive teže: voli domači L 8 - 9, II. 6 - 7, bosanski L 7.50 - 8, II. 6 - 7, bikli 5 - 8, krave L 6 - 7, II. 4 - 4.50, junci L 9 - 9.50, II. 4 - 6, junice L 7 - 8, II. 6 - 6.50, teleta 8 - 12 (zaklana 11 - 14.50), svinje pitane domače 11.50 - 14 (zaklane 13 - 14), sremске 13 - 13.50 (zaklane 13.50 - 15.50) Din. Konji tovorni in vozi 4000 - 15.000 Din en par.

Dunajski svinjski sejem (7. t. m.). Dogon 14.568 svinj; od teh 6902 iz Jugoslavije. Mene svinje so zabeležile nespremenjene cene, dočim so se debel podražili za 5 - 10 grošev pri kg. Za kg žive teže notirajo: debele svinje L 2 - 2.10 (2.15), srednjeveške 1.95 do 2.05, kmetске 1.80 - 2.05 (2.10), mesne 1.90 - 2.35 (2.40) šilinga.

Pred otvoritvijo pogonaj za sklenitev trgovinske pogodbe z Nemčijo. Iz Beograda poročajo, da se bodo v kratkem času začela pogonajanja za sklenitev trgovinske pogodbe z Nemčijo. Trgovinska pogonajanja s Českoslovaško se bodo morala bržica za nekaj časa odložiti, ker želi Českoslovaška prej skleniti pogodbo z omini državami, s katerimi je že v tozadevnih pogonajjih. Naša trgovinska pogonajanja s Francijo so zaenkrat zelo brezizgledna, ker Francija zahteva mnogo večje komeseje, kakor jih sama ponuja naši državi.

Sestanek ožjega odbora za izdelavo nartra železnike mreže. Iz Beograda poročajo, da se je v sredo sestal v prometnem ministrstvu oži odbor delegatov vseh organizacij in zainteresiranih državnih oblastev za izdelavo bodočega načrta državne železniske mreže pod predsedništvom dr. Vlade Mitrovića. Na seji je oži odbor sklenil, da prve tri dni naslednje proučava elaborate, nakar bo začel izdelovati načrt, ki bo predložen na sestanku pleuma v kritiko in odobrenje.

Pravilnik za izvrševanje zakona o valorizaciji bilancne vrednosti investicij. Po zadnjem pravilniku smejo valorizacijo bilancne vrednosti (postavki) izvršiti družbe, ki so zavezane javnemu polaganju računov, če se je sklenila valorizacija na redni ali izredni skupščini. Med njimi se sodajo tudi družbe, ki so obstojale oster kot posamezne tvrdke ali kot trgovske družbe, pa so se pozneje izpremenile v družbe, zavezane javnemu polaganju računov. Umočevati jih je, če so že pred 31. decembrom 1921 zaključile svoj eno poslovno leto kot družbe, zavezane javnemu polaganju računov, in če se predloži dokaz, da je dotična družba samo nadaljevanje prejšnjega podjetja. Valorizirati smejo po tem zakonu tudi družbe, ki so bile ustanovljene po osvoboditvi zato, da bi nadaljevale na

našem ozemlju poslovanje onih družb, katerih objekti in investicije so celotno ali deloma ostali v mejih SHS. Valorizirati se smejo bilancne postavke, ki predstavljajo na aktivni strani investicije (zemljišča, zgradbe, vodovodi, stroji itd.). Zadevni pravilnik je objavljen v »Uradnem listu« št. 111.

Vprašanje revizije taksnega zakona. Po vesti iz Beograda je Trgovska in obrtniška zbornica v Zagrebu na zadevno vprašanje odgovorila ministrstvu trgovine in industrije s spomenico, v kateri se izvaia med drugim, da zakon o takсах povzroča med vsemi gospodarskimi krogi mnogo ugovorov. Predvsem so vse takse na tem zakonu znatno previsoke. Dalje predvideva zakon mnoge takse, ki dejansko niso takse, temveč imajo značaj pravih neposrednih davkov. V spomenici so navedeni tudi statistični podatki o dohodkih posrednih in neposrednih davkov, iz katerih se vidi, da dohodki posrednih davkov rastejo iz leta v leto, dočim dohodki taksnega. Zaradi tega je zbornica mišljenja, da bi bilo treba paralelno z dvigamem dohodkov neposrednih davkov zmanjšati takse. To zmanjšanje takse je potrebno tudi glede na težke prilike, v katerih se nahaja naše gospodarstvo. Končno se v spomenici navaja, katere člene zakona o takсах bi bilo treba spreminiti in katere takse znižati.

Povišanje delniške glavne Stroinih tovaru in livaru v Ljubljani. Stroine tovaru in livarne, d. d. v Ljubljani, bodo imele 20 t. m. ob 11. dopoldne v temniških prostorih izredni občni zbor, ki bo sklepal o povišanju delniške glavnice.

V trgovinski register so se vpisale v Sloveniji naslednje tvrdke: Daniel Seifman, trgovina z delničnimi pridelki, valjalni mlin in žaga v Kranjski gori; Emil Cerar, trgovina s sadjem in delničnimi pridelki na deželi v Ljubljani; F. Leben, trgovska agencija z delničnimi pridelki v Ljubljani; Alojzij Arbeiter, trgovina s čumami, starim železjem, kovinami, steklovinco, kostmi, navarim kakor tudi z odpadki vseh vrst in izdelovanje brusilnih in likalnih kolotov v Mariboru; Korvica, specialna trgovina staničnih nožev v Mariboru; Adolf Merzenthaler, tvornica usnja v Mostah pri Ljubljani; Rado Polak, trgovina z mešanim blagom in vinom na deželi v Ormožu; »Jugoslav«, lasna industrija, družba z o. z. v Črnomlju; Društvo za prodajo Sinerovih živih strojeva Bourne & Co., podružnica v Dolnji Lendavi; Motor-Spirit, d. z. o. z. v Ljubljani. — Izbrisale so se: Ivan Exler, lasna trgovina v Komniku; Zapričan (ker je imetnik umrl); Anton Butina, trgovina z mešanim blagom v Kočevju (ker je obrat preстал); Brata Seifman v Kranjski gori (ker se je firma razdružila); William Prym, podružnica na Polzeli (sedež glavnega podjetja Weissenbach an der Friesting), ker se je obratovanje onustilo.

Nasa trgovina z Italijo v prvi polovici 1926, pokazuje po italijanskih statističnih podatkih naslednje številke: Uvoz iz Jugoslavije v Italijo je znašal vrednost 549 milijonov lir, a izvoz iz Italije v Jugoslavijo 153 milijonov lir. Po teh podatkih je torej Jugoslavija v trgovini z Italijo v prvi polovici I. t. aktivna za 396 milijonov lir, dočim je bila v enakem času lanskega leta aktivna le za 91 milijonov lir. Predvsem se je iz Jugoslavije uvažal v Italijo les, in sicer ga je bilo v Italijo v omenjeni dobi za 206 milijonov lir. Dalje so kupovali Italijani pri nas turščico, živino, meso, svinico in drugo. Mi pa smo dobivali iz Italije manufakturno blago, moko, južno sadje, riž, sirove kože in drugo.

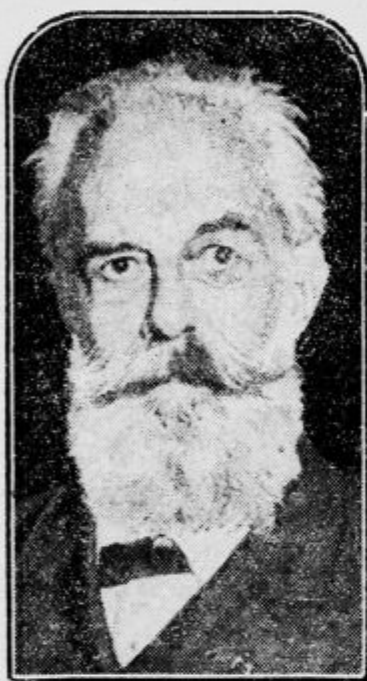
Poljske železnice in zapadnoevropski železarski kartel. Iz Varšave poročajo, da je poljski železarski sindikat sklenil, da ne pošlje zastopnikov na konferenco zapadnoevropskega železarskega kartela v Parizu, in to zaradi tega, ker načrt kartela glede pristopa Poljske predvideva znatno približanje poljske industrije železa pri razdelitvi

Iz življenja in sveta

Požar na bukareškem dvoru

Kakor smo že poročali, je nastal v kraljevski palači v Bukarešti ogenj, ki je uničil prestolno in srebrno dvorano ter sprejemnico. Požar je glasom poročil izbruhnil v kuhinjskih prostorih, kjer so se že tekom dneva vnele saje v dimnik. Ponoči se je ogenj ponovil, in sicer v lujski obliki. Pregorelo je namreč več tramov ob napeljavah za dimnik. Takoj, ko so ogenj zapazili, je bila poklicana na pomoč požarna bramba. Njeno gašenje je bilo zelo oteženo. Pomagati je moral tudi oddelek orožništva, ki je prišel med ognjem v tako nevaren položaj, da ni mogel ne naprej, ne nazaj in je stal sredi plamenov. Gasilci so vendarle rešili te moze, ki bi bili drugače zgoreli živi.

Vse zgodovinske predmete in druge dragocenosti v dvoranih so rešili, tako n. pr. zastave, starinsko pohištvo, preproge in drugo. Člani vlade so brž, ko so doznali za nesrečo, prišli na pomoč ter pomagali pri reševalnih delih. Gasilci so ostali na pogorišču do jutra in so ogenj omejili kolikor se je dalo. Kljub temu pa je škoda neprecenljiva.



Profesor Hartmann,

ki je bil poklican na konzultacijo k rumunskemu kralju

Meteži in viharji

Zima že trka na vrata. Kakor so vremenslovci pravilno napovedali, so nastopili občutni mrazovi ponekod že v prvi tretjini decembra; obenem z njimi razsajajo viharji in se kupičijo visoki sneženi zameti.

Meteži segajo od severa do juga. Iz Italije poročajo n. pr., da so imeli v južnih pokrajinah silovit vihar. Izbruhnil je v noči od torka na sredo. Morski valovi so se poganjali daleč v višino in so na odprtem morju zadrževali ladje. V Jakinu (Ancona) je zelo trpelo pristanišče. Ker je v tej luči zasidrana velika ribiška flotilja, je vihar napravil mnogo škode. Odrtnal je čolne in ladje od brega ter jih razbil kakor lupinice. Od celokupne flotilje so rešili samo šestnajst ribiških bark, vse drugo je uničeno in močno poškodovano. Čuvaj v pristaniškem svetliniku je bil več ur popolnoma odrezan od sveta. Z najtežjim napotkom so ga končno rešili. Vihra je bila tako močna, da je odnesla vse kopaliske naprave na obrežju.

Vezuv je pokrit s snegom in tudi okolica je odeta v belo odejo. V Napolju je padla temperatura na najnižjo stopnjo, ki so je ljudje v tem kraju vajeni.

Slučni viharji so divjali tudi v Srednji Evropi in na vzhodu. Iz Poljske javljajo, da je zamrznila Visla. Veliki deli Poljske so pod snegom. V zapadni Poljski je nastopil hud mraz, ki je dosegel ponekod temperaturo 10 stopinj pod ničlo. Rečna plovba na Visli je onemogočena.

Gost metej je motil tudi vlakovno zvezo med Budimpešto in Dunajem. Na progi Nickeldorf-Dunaj je vozil okrog četrte ure popoldne osebnih vlak. Začelo je mestni sneg je zapadel v kratkem času poldrugi meter visoko. Potrgal je vse telefonske in brzojavne žice ter prepuštil vlak njegovi usodi. Delavci so očistili progo šele po treh urah. Podobna usoda je doletela brzovlak, ki je

vozil iz Dunaja proti Budimpešti. V Hegyeshalomu je zajel vlak velik orkan. Vse zveze so bile v najkrajšem času pretrgane. Pomoč potom brzojava in telefona je bila izključena in po rešilno ekspedicijo je moral peš neki sprevodnik, ki je uvidel, da ni drugega izhoda. Pomoči pa ni bilo tako kmalu na izpregled, kljub temu, da so odpotni vlak naproti tri pluge za odstranjevanje snega. Tudi pomožna lokomotiva je prišla z veliko zamudo in tako so morali čakati potniki do treh zjutraj v snežnem meteu. Sele ko je prispela nova pomožna kolona, je bilo mogoče lokomotivo osvoboditi in vlak spraviti v tek. Snežni metej pa je bil ves ta čas tako gost, da ni bilo videti niti peti pred seboj. Orkan je izruval mnogo dreves, podrl brzojavne drogove in razbil skoro vse šipe na vagonih. Sele z dvanaesturno zamudo je prišel brzovlak na budimpeštansko postajo.

V Severni Ameriki je razsajal snežni vrtnec, kakršnega ne pomnijo ljudje

že štirideset let. Newyork leži v debeljem snegu. V državi Newyork je umrlo vsled hudega mraza 11 ljudi, ves promet pa je obstal in ga z velikimi napori skušajo obnoviti.

Prihajajo že vesti o prvih letošnjih zimskih nesrečah v planinah. Pred dnevi je odrinila na planine skupina turistov iz Milana. Vseh skupaj je bilo 12. Skupina je izprva po natančnem programu plezala na Monte Cevedale, ko pa se je približala edinemu zavetišču v tem pogorju, je začelo snežiti na vso moč. Dvanaestorica je šla v vrsti, toda sneg je bil tako gost, da so se turisti kmalu izgubili drug drugemu izpred oči. Ko je karavana z vso previdnostjo dospela do planinske kočice, se je utrgal plaz, ki je potegnil dva planinca za sabo. Enega so tovariši rešili, drugi pa je našel smrt v snegu. V Leccu sta se na slični način ponesrečila dva smučarja, po poklicu dijaka na univerzi.



Kitajska barikada v Hankovu,

ki so ga, kakor smo včeraj poročali, zasedle kantonske čete.

Manija manij

Nekateri učenjaki so začutili potrebo, da katalogizirajo in etiketirajo celo najnedolžnejše in najnepomembnejše človeške manije. Tako poroča pariška «Opinion», da so krstili navado mladeničev, ki si gladijo svoj mladi mah pod nosom, na ime «mistakostrepsomanija». Strepsoabdomanija je po njihovem navada udarjanja s palico ali dežnikom v taktu, otodaktilomanija pa je bolezen onih ljudi, ki si vtikajo mezinice v uho in ga nervozno potresavajo. Nekateri ljudje imajo navado, da si vtikajo prst v usta; to so stomadaktilomani. Če pa vrh tega še glodajo nohte, bolehalo na oniksofagomaniji.

Harmoniomanija se imenuje navada tistih, ki bobnajo po oknih in udarjajo v taktih; na spingomaniji trpe oni ljudje, ki se grozničavo stresajo (slabi živci), na trepodomaniji pa tisti, ki nervozno gibajo z nogami. Slednjič so še kratopodomani, to so tisti nesrečniki, ki ne morejo živeti, ne da bi prekrizevali nog in vlekli za nogavice.

Posmrtno življenje

Pariški gledališki list «Comœdia» je nedavno razpisal anketo o življenju po smrti. Evo, kaj so izjavile nekatere ugledne osebnosti iz gledališkega sveta o tem vprašanju.

Tragedinja De Rachide pravi: «Jaz ne verujem v življenje po smrti. Moja edina nada je večni mir. Ker ne verujem v nobeno drugo stvar, izvzemši v to, kar ljubim: v zemljo, vodo, luč, sonce, zvezde, živali, ki so morda moje sestre, si ne želim nič drugega, kakor sna, ki me bo osvobodil življenske peze.»

Pisatelj realistično-fantastičnih romanov Claude Farrere je dejal: «Konfucij pravi: »Ko bom vedel, kaj je življenje, tedaj se bom potrudil odmotati uganko smrti.« Strinjam se v tej točki popolnoma s Konfucijem.»

Skladatelj Vincent D'Indy je odgovoril: «Kakor vsi katoličani, verujem tudi jaz v življenje po smrti, in sicer zato, ker niti najmanj ne dvomim, da je naše življenje samo nekakšen prehod v drugo življenje, katerega ne poznamo.»

Albino Calmet je izjavil: «Malo vemo o našem življenju. Kako naj se izziramo vočigled temu dejstvu, o posmrtnem življenju?»

nem življenju? Prikazni so večkrat nudile dokaz, da nas varajo. Morali bi jih torej zopet enkrat poklicati, da nas pouče o tem vprašanju.»

Originalen odgovor je poslal komediograf Georges Courteline. Zapisal je: «Vprašate me, kaj mislim o življenju po smrti, jaz pa se vprašam, kaj zaleže moje mišljenje o tako važnem vprašanju? Sem pa drugače podoben vsem ostalim ljudem: dokler sem zdrav, ne verujem v nobeno posmrtno življenje, ko pa zbolim, se moje mišljenje evolucionira in takrat verujem vse, česar bi sicer nikoli ne verjel.»

Preveč diamantov!

V Južni Afriki so zadnje leto izkopali toliko zlahtnega kamena, v prvi vrsti diamantov, da se začela pojavljati v trgovini s tem predmetom tendenca, ki kaže na padec cen. Draguljarji ne morejo spraviti blaga v denar. Diamanti jim leže v blagajnah. Na neki dražbi so prošle dni prodajali velik diamant in pri licitaciji se je pokazalo, da prodajalec ne bo napravil z njim kupčije. Ponudili so mu namreč zanj znatno manjšo vsoto, kakor jo je plačal on.

Draguljarji bodo spričo tega morali nekaj ukreniti, da se jim izgledi za kupčije v bodočnosti ne poslabšajo. Ker grozi inflacija v trgovini z diamanti, se bodo draguljarji bržčas zatekli k zelo enostavnemu sredstvu: poskrili bodo zlahtne kamne in zadrževali trgovino z njimi, medtem pa pridno urevali stvar med sabo. Tako bo nevarnost polagoma minila, diamant ne bo izgubil nič od svoje cene in bo nosil še znaprej bogate dobičke vsem tistim, ki ga prodajajo.

× Carigrad bo prekrščen. Nekateri carigradski listi predlagajo, da bi se Konstantinopol prekrstil na ime «Kemal» v znak zahvale turškega naroda svojemu diktatorju Kemal paši, ki je Turčijo moderniziral.

× Izvor besede tramvaj. Leta 1803 je neki angleški podjetnik zgradil dvajset kilometrov dolg železen tir, po katerem so za primerno odškodnino vozili trgovci žito na Temso. Ta podjetnik se je zval John Outram, njegovi delavci so ga klicali «očka Trama», železnico z volilni tir pa so imenovali Tramovo cesto — Tram's way. Leta 1833 je Outramova železnica izgubila, njeno ime pa je ostalo in se ohranilo do danes.

men simfoničen stavek, ki se odlikuje po živahnem, vedno zanimivem ritmu in pestri harmoniji, ki spominja že na skladatelje najmodernejših dobe. Scherzo in sanjavo - otožni tretji del sta polna tipično slovanske melodičnosti. Trio Scherza novaja znano rusko narodno pesem. Liszt, ki je bil prvi in najodličnejši Borodinov zagovornik v tujini, snamra in Scherzo kot enega najgenialnejših simfoničnih domislekov svetovne literature. Sklepi stavek diše Schumannovo romantičnost, ozračje, v katerega je skladatelj vpletel niz nacionalnih motivov.

Prvič je bila izvajana ta simfonija dne 4. januarja 1869 pod vodstvom skladatelja in nestorja ruskih modernih. Milija Balakireva na simfoničnem koncertu cesarske petrogradske Glasbene družbe. Uspeh prvotno ni bil bogve kakšen, zato pa se je stopnjeval od koncerta do koncerta in danes pozna in ljubi to delo ves muzikalni kulturni svet. V Nemčiji se je zavzel za njega Liszt, nesebični propagator vsega lepega, in dosegel sijajno izvajanje simfonije v Baden - Baden dne 20. junija 1880, kjer je imelo delo ogromen uspeh. Pri nas bo prvič izvajano na prvem letošnjem koncertu Orkestralnega društva Glasbene Matice pod vodstvom dirigenta L. M. Škerjanca.

jo po svoji vsebini. Borodin sam je bil po poklicu kemik in v tej stroki pravi učenjak. Spisal je mnogo zelo uvaževanih strokovnih knjig in je bil, konaj 39 let star (l. 1864.), pozvan kot redni profesor organske kemije na vojaško - medicinsko akademijo v Petrograd, kjer je ostal v svoji funkciji do smrti (l. 1897.).

Borodinovo najpomembnejše delo na simfoničnem polju je njegova 1. simfonija, na kateri je skladatelj delal celih pet let, od l. 1862.—1867. Ob pričetku je bil še dokaj malo uveden v kompozicijsko tehniko in posebno instrumentacijo mu je delala mnogo preglavice. V končni obliki pa, in kakor jo bomo čuli na koncertu Orkestralnega društva dne 13. t. m., ni opaziti ne le nobene okornosti, nasprotno žutiš povsod roko samoniklega in obvladajočega mojstra. Vsekakor jo je pred končno redakcijo, ki sta jo opravila Rimski - Korzakovi in Glazunov, skladatelj naknadno opustil, odnosno spreminil. V prvem delu simfonije se je Borodin držal Beethovnega vzora in je razvil iz priproste, a silno karakteristične teme ogra-



Prvič v Ljubljani! Prvič v Ljubljani!

Lya de Putti

Sascha Gurra

Hans Junkermann

Conrad Veidt

Režija: Richard Oswald

Vse te sijajne filmske zvezde nastopijo danes v glavnih vlogah senzacionalnega in do skrajnosti napetega večfilma:

Ljubav in strah

Conrad Veidt v vlogi demonskega ženskarja, ki ljubi in vara istočasno šest žensk. Svoje ljubavne pustolovščine išče v salonih, v tajnih spelunkah in zakotnih lokalih. V dvoboj pošlje svojega dvojnika, sam gre na ljubavni sestanek k svoji najnovejši ljubici. Lya de Putti in vsi ostali sodelujoči so izvr. i partnerji sijajnega Veidta — ljubljena vseh žensk.

Kdor vidi ta film, ta se prerodi! Kdor vidi ta film, ta se pomladi! Zato hitite danes vsi v

Elitni Kino Matica

Vsled popolne opustitve trgovine

se Vam nudi edina prilika, da si krijete svoje oblačilne potrebe za Božič po izredno nizkih cenah, ki so znižane pod nabavno ceno. Bogata izbira še vedno na razpolago, dobrim kupcem tudi na obroke. Ne zamudite prilike in ogledite si bogato zalogo takoj.

O. Bernatović, Mestni trg.



Na starost

nastopa potreba specialne skrbi, katero zahteva ravno rastoče oslabiljenje organizma.

OVOMALTINE

nudijo Vam zdravo jedilo, prosto od vsake lekarniške pimesi, nenavadno bogato vitamino, ker je sestavljeno iz najboljših naravnih hranilnih tvarin, v največji meri lahko prebavljivih.

„OVOMALTINE“ rešuje vprašanje in skrb hranjenja tudi tistih, kateri težko prebavljajo navadno hrano ter jim ne preprečuje in sploh ne otežava delovanje prebavnega aparata. Ena skodelica OVOMALTINE s svojo hranljivostjo je vredna kakor 12 skodelic juhe, 7 skodelic kakava ali 3 jajc ter pri tem še veliko lankejša za prebavo.

Ovomaltine se dobi v vsaki apoteki in drogeriji po ceni:

100 gr 18.50 Din, 250 gr 36.25 Din, 500 gr 63.25 Din.

Zahtevajte poskusno pošiljatev, sklicujoč se na list, od

Dr. A. WANDER d. d. tovarna farmacevtskih in dietetnih preparatov, ZAGREB, Jurjevska ul. 37.



Aleksander Porfirjevič Borodin

Borodin je eden najznačilnejših skladateljev iz skupine peterih (Musorgski, C. Cui, Balakirev, Rimski - Korzakovi), ki se je združila sredi preteklega stoletja iz kroga diletantov v svrhu povzdigovanja ruske glasbene kulture in ki je to svojo namero in mislo tako sijajno izpolnila, da slovi danes kot skupina najbolj upoštevanih skladateljev moderne glasbene literature sploh in katerih elava narašča dan na dan. Niti eden teh skladateljev ni bil po svojem prvotnem poklicu glasbenik. Vsi so izšli direktno iz naroda ter so se po svojih studijah posvetili privatnim poklicem, ki so bili torej diletantje, kakor je že diletantizem za povzdigovanje glasbene kulture mnogo plodnejši in pomembnejši kot poklicno izvajanje glasbe. Vsak od peterih, ki jih ni družilo le osebno prijateljstvo, temveč skupna ljubezen do domovine in do glasbe, je bil po svojem prvotnem poslu vezan na uradne ure, delo in trud in njih glasbena plodnost je bila odmerjena na urice oddiha. Oddih izvira dejstvo, da so pravzaprav vsi, izvzemši Rimski - Korzakova, ugledni številčno le malo del, ki pa se odlikuje

Naši onstran granic

Nacijonalna funkcija goriške dežele

Goriški Italijani so z veseljem sprejeli obnovo goriške pokrajine in tržaški Piccolo, takoj navajala njeno »nacijonalno funkcijo«:

»Prvi in najvažnejši problem tvori italijanska penetracija med drugorodno prebivalstvo. Goriška stoji ob izlivu Soške in Vipavske doline, zato je imela vedno funkcijo izpostavljenosti straži. Pred vojno je morala vspevati slovensko prodiranje, katero je Avstrija taktično podpirala (kakor država laž), sedaj jo čaka naloga gospodarske in jezikovne penetracije na vsem teritoriju, ki pripade novi deželni upravi, to je na teritoriju, na katerem živi nad 150.000 Slovencev.

Ureditve nove pokrajine bo dala mestu sredstva, da bo vršila funkcijo obrambe in nacijonalizacije, ki ji gre po tradiciji, po tehniški kompetenci in po kulturni pripravi. (Smešna bahavost! Poitalijančevanje je pospeševala v Goricah avstrijska vlada, ki ni hotela dati Slovcem Sol v mestu, da so si morali vzdrževati privlačnost! Kulturna priprava pa je v Goricah taka, da se je malo pred vojno točno ugotovilo, da je med italijanskim prebivalstvom v mestu 60 odstotkov analfabetov!)

S prihodom prefekta, ki sprejme v svojo upravo in politično jurisdikcijo vse razne slovenske kraje kakor Bovec, Kobarid, Tolmin, Kanal, Idrijo, Cerklje, Ajdovščino in Komen, se izbere star nesporazum v odnosu med Italijani in Slovenci z ustanovitvijo gospodarske in upravnice politike z ozirom na tle, ki se bo tleka vseh njihovih podrobnih problemov. Potem se bo mogel organizirati načrt za italijansko penetracijo do meje bodisi s trgovskimi in industrijskimi organi, bodisi z italijanskimi skupinami, potem uradov odvisnih od prefekture.

Sicer delikatni ali vendar priprosti problem drugorodcev obsega reševanje agrarnih, cestnih, vodnih in šolskih vprašanj. Prefekt pa bo znal tudi odstraniti z mirovnim delom in politično resnostjo ter energijo vse one krive apostole, ki so propovedovali doslej nezakazano nepokornost in sovraštvo do Italije. Z drugorodci se bo ravnilo kakor z drugimi italijanskimi državljani: enake pravice, enake dolžnosti.

Dežela lahko pričakuje mnogo od goriške prefekture. Treba političnega sredstva z gospodarsko pomočjo. Z ustanovitvijo provinc mora Goriška z naravno silo vezati nase prebivalstvo Vipavske in Soške doline. Temu ljudstvu se mora dokazati, da ima Italija materialna in legalna sredstva, da bo uspevala trgovina, da se bodo izpolnjevale njegove zahteve in da se bodo branile njegove pravice (slovske??). Goriška je pripravljena tudi jezikovno za svoje delovanje, ker Goriška govori slovensko. V Vidmu pa se je govorilo italijansko. Vprašanje jezika ima odločilno važnost v vsem problemu odnosov z drugorodci.

S potrebno vojaško obrambo na meji se združuje sedaj politična obramba potom prefekture in od tle odvisnih organov. S tem politični organi dobijo nacijonalna zavesti na meji svojo naravno funkcijo in se bo mogla razviti v že obstoječih institucijah.

Napoveduje se mirna asimilacija v glavnem po gospodarski poti. Slovenci naj se dajo kar lepo pohlevno vpreči v jarem goriških Italijanov, prenašajo naj potrpežljivo italijansko penetracijo in se dajo potujiti kar najhitreje... Tako hitro in gladko ne bo šlo, kakor si to danes predstavljajo v Goricah. Lepo je, da se napoveduje gospodarska skrb za slovensko prebivalstvo. Naši ljudje bodo radi z vso močjo sodelovali. Penetracija pa mora vzbujati odpor, ker ne more biti taka, da bi ne motila slovenskega gospodarskega prosvetovanja. Tako se je bati kolizije med gospodarsko skrbjo in penetracijo. Na jezikovni strani je naše ljudstvo zelo občutljivo. To upoštevajo v Goricah. Svoji jezikovni pravici se naše ljudstvo tudi nikdar ne odreče. Zato pa bi morale v polnem obsegu obveljati za vedno v »Piccolo« izrečeno grški spoznanje, da ima vprašanje jezika odločilno važnost v vsem problemu odnosov z drugorodci. To je res. Po drugi poti ne bo sporazuma med Slovenci in Italijani!

Plačanci

Od meje, koncem oktobra.

Marsikateri tujec, ki mimogrede pogleda v Italijo, se moti radi ene stvari. Ko vidi uniformirane množice fašistov, posebno milicnikov, mu imponira njih nastop in gorečnost za stvar. Uniformirane množice rade preslepijo človeka in ga z enotnim gibom ogromnega telesa omamijo. Zato je bil mnogokdo, ki se je vrnil iz Italije, da mu je enodušnost črnih srajc neizmerno laskala in če že ne hvalo, je močnejše občudovanje našel zanje.

Pozabiti ne smemo na več stvari.

Italijan ne nastopa rad sam; on je pogumen, kadar je v množici in še tedaj je takrat, kadar spremljata njih skupni nastop palica in krič. Oni ljubijo zastave, uniforme, godbo in krilate besede, korakanje v vrstah in svečanost raznih prilik. Mussolini jih pozna, zato jim je dal v obliki meri vsega tega, in obnavlja njih ogenj od dne do dne, da mu polaga vedno novega goriva.

Druga zadeva pa je, da so fašisti, tu mislimo uniformirane milicnike, plačanci.

Površen pogled bi sodil, da se te množice izvršujejo iz požrtvovalnosti za dobro stvar, kakor se včasih naši telovadci ali sportniki žrtvujejo; temu pa ni tako. V Italiji vlada prevelika obljubenost. Brezdelje je vedno večje, ker ni več polji, na katerih bi zaposlili vedno naraščajoče množice. Kakor nikoli v Rimu, se čuje danes v Italiji klic: »Kruha, kruha!« Kljub temu, da je Italijan, posebno v južni Italiji, skromen da je samo enkrat na dan jim ni moč živeti.

Pri milici pa dobijo plačo. Petnajst lir na dan v izrednih slučajih še več. To je za

človeka, ki je bil navajen jesti enkrat na dan, gospodsko življenje. Ni čuda, da so med milicniki po večini južni Italijani, katerim se še po lasih in obrazih pozna grško ali afriško pokolenje. Vse, kar je bilo lažnega, se je zateklo v vrste plačanih vojakov črne vlade. Kjer je kruh, je tudi zvestoba. In dokler je kruh, bo tudi zvestoba.

Iz tega je razvidno, kako različni so ljudje, ki so se natrpali v črno armado iz vseh strani države. Nemanj, pustolovci, kruhoborci ki so dobili jesti in dovolj prilike za svoja ekscentrična dejanja. Kakor ne moremo oporekati, da ni nobenega poštnega ma med njimi, tako nam ne more tudi nihče oporekati, da ta armada ni sestavljena iz velike večine dvomljivih značajev, katerih imajo nekateri zelo čudno preteklost.

Temu se pridružuje še dejstvo, da so plačanci, kar že samo na sebi ne daje jamstva za dobro moralo v njih vrstah. Predstavljamo si Wallensteinovo armado, ki je bila sestavljena iz »Soldnerjev«. Držala je skupaj toliko časa, dokler ji je bilo vse dovoljeno.

Oboženo in v brezdelju so milicniki od jutra do večera in od dolgega časa ne vedo, kaj bi počeli. Zato pijejo in igrajo ter dajejo ljudem s tem slab zgled, ob čem pa spravljajo tudi državo v slabo luč, zakaj ni pri nas tako zabitega kmeta, da bi ne pomislil, od česa ti brezdelni ljudje živijo. Kar jim ostane časa od igre, pijske in lovenja žensk, ga uporabljajo za šikaniranje naših ljudi na vse mogoče načine.

Posebno so postale tolpe teh ljudi nadležne zadnji čas, ko so pomnožili vse redne čete in so poslali nove čete v obmejne kraje, da varujejo mejo in njene orehode. Če hočemo biti odkriti, moramo priznati, da dobivamo od naših ljudi naravnost neverjetna poročila o postopanju teh črnih vojakov v naših vaseh.

V Podbrdu so župniku vzeli dve sobi, nato so pa kar s silo vzeli še tretjo, znesli pohištvo pod streho in se naselili v njilistotako poročajo o podobnih nasilnih dejanjih iz vseh obmejnih krajev. Tudi v naših trgih, kakor so Tolmin, Vipava, Razdrto, Postojna, so te čete pomnožene in izmenjane, postale prava šiba boja.

Nihče, ki gre po cesti se skoraj ne upa ziniti po slovensko, da ne sliši opazko ali pest teh silovitežev Slovensko petje je posvodi, kjer so se nastanili popolnoma izginilo. Ljudje se preplašeno tišče doma, nihče se zvečer ne upa izpod strehe. Še celo po dnevi se bojijo.

Kakor da je obsedeno stanje v vaseh, ki jih je Bog udaril s temi varuhi zakona. Kakor včasih francoske vojske, ko so bili vojaki po hišah in je visel meč nad ljudmi.

Vendar pa je kljub tem težkim preizkušnjam naše ljudstvo hladno in le občudovati ga moramo. Kakor da so dolgi dnevi zgodovine en sam trenutek, ti skomizgajo z rameni in ne rečejo ničesar, mislijo pa po svoje: Prišlo je, bo tudi šlo.

Usoda učiteljev Učitelji, proti katerim je bilo uvedeno odpuštno postopanje, dobijo od naučnega ministra še dobožila odgovore na svoje nanj poslane vprašanje. Zagotavlja se, da se je minister odzval na nekatera izvajanja in da ostanejo dotičniki še nadalje v službi, nekateri pa dobijo naznanila, da so odpuščeni iz službe in bi bila vsaka nadaljnja prošnja brezuspešna. Prosvetni minister je uvedel odpuštno postopanje proti Leopoldu Paljku, učitelju v Lokavcu, kateri je že od 1. septembra v disciplinarni preiskavi, in proti Francu Kramarju, učitelju v Višnjevku.

Moka iz soje. Nov krih se obeta prebivalstvu v Italiji. Sedaj ubijajo, ali bi se ne dala vporabiti za izdelovanje kruha tudi moka iz soje. Ministrstvo ima načrt za poskuse in sicer bo Trst tako srečen, da doživi prve poskuse. Ako se obnesejo, potem se prične vporabljati sojeva moka za kruh po vseh dravi.

Iz Gorice. Tako, ko je bila objavljena vest o novi goriški provinci in o ustanovitvi prefekture v Gorici, so zaplale polase s hiš zastave in znak zmage. Dolga je bila borba proti Vidmu, slednjim je le prodrla goriška zahteva, da se obnovi goriška pokrajina. Samo trziški okraj bi Goričani se radi priklopili k deželi, češ da je bivša Goriška toliko žrtvovala za izsušnje tega okraja. Oglasil se je takoj neki Menghi v listu »Voce di Gorizia«, da razpravi o pomenu goriške prefekture na pram drugorodcem. Italijanska civilizacija mora zmagati nad njimi Italijani vedo dobro, kakšna je njihova naloga na teh tleh, Goričanom je prisojeno, da izpopolnijo ideje in sredstva italijanske prodiranja med slovenski svet. Sicer se ni objavljal točen obseg goriške provinc, toda gotovo je, da pripade novi prefekturi ves slovenski del prejšnje goriške dežele. Veliko nezadovoljstvo vlada v sosednih občinah, ki so priklopljene Gorici. Koliko bo več stroškov s potjo v mesto in koliko sitnosti na goriškem magistratu pred italijanskimi uradniki. Gorico bodo odšli redili in vzdrževali okoličani se boji nogo došli. Od seje ma sv. Andreja so pričakovali trgovci v Gorici veliko dobička pa ga je bilo le malo. Prodalo se je le nekaj manufakturnega blaga več nego navadno seje, vse drugo je bilo kilavo. Pokazalo pa se je zopet žalostno dejstvo, kako slabo gre našemu kmetovalcu. Sema ni draginja povsodi, zato je bilo na trgu mnogo živine, sicer po nenavadno nizki ceni ali kupčija je bila za nič in večina živine je šla zopet domov.

Plačanci

Od meje, koncem oktobra.

Marsikateri tujec, ki mimogrede pogleda v Italijo, se moti radi ene stvari. Ko vidi uniformirane množice fašistov, posebno milicnikov, mu imponira njih nastop in gorečnost za stvar. Uniformirane množice rade preslepijo človeka in ga z enotnim gibom ogromnega telesa omamijo. Zato je bil mnogokdo, ki se je vrnil iz Italije, da mu je enodušnost črnih srajc neizmerno laskala in če že ne hvalo, je močnejše občudovanje našel zanje.

Pozabiti ne smemo na več stvari.

Italijan ne nastopa rad sam; on je pogumen, kadar je v množici in še tedaj je takrat, kadar spremljata njih skupni nastop palica in krič. Oni ljubijo zastave, uniforme, godbo in krilate besede, korakanje v vrstah in svečanost raznih prilik. Mussolini jih pozna, zato jim je dal v obliki meri vsega tega, in obnavlja njih ogenj od dne do dne, da mu polaga vedno novega goriva.

Druga zadeva pa je, da so fašisti, tu mislimo uniformirane milicnike, plačanci.

Površen pogled bi sodil, da se te množice izvršujejo iz požrtvovalnosti za dobro stvar, kakor se včasih naši telovadci ali sportniki žrtvujejo; temu pa ni tako. V Italiji vlada prevelika obljubenost. Brezdelje je vedno večje, ker ni več polji, na katerih bi zaposlili vedno naraščajoče množice. Kakor nikoli v Rimu, se čuje danes v Italiji klic: »Kruha, kruha!« Kljub temu, da je Italijan, posebno v južni Italiji, skromen da je samo enkrat na dan jim ni moč živeti.

Pri milici pa dobijo plačo. Petnajst lir na dan v izrednih slučajih še več. To je za

Sokol

Ljubljanski Sokol naznanja svojem članstvu, da bo v soboto 11. t. m. ob 8. zvečer v društveni zborovalnici predavanje o zimskem sportu s skioptičnimi slikami. Predava predstojnik »Skale« gosp. prof. Ravnik. Za obilno in točno udeležbo prosí prednjaški zbor.

Prosvetna šola Sokola I. na Tabornu. V soboto, dne 11. decembra ob 8. zvečer bo na Tabornu predzadnje predavanje sokolske prosvetne šole. Predava br. prof. Marolt o organizaciji Sokolstva, takoj nato pa br. dr. Blumauer Robert o prvi pomoči pri nezgodah. Predavanje o prvi pomoči bo pojasnjeval predavatelj s skioptičnimi slikami. Vhod v predavalnico je iz Vrhovčeve ulice pri stranskih vratih. K obilni udeležbi vabi Prosvetni odbor Sokola I.

Dopisi

GORJE PRI BLEDU. Dne 29. novembra je umrla na Rečici pri Bledu v starosti 76 let gospa Ana Svegla, mati bivšega gen. konzula, g. dr. Ivana Svegla. Pogreb blage pokojnice, ki je uživala splošen ugled in spoštovanje, se je vršil ob veliki udeležbi občinstva. Položili so jo k večnemu počitku na goriškem pokopališču. Krsti se je poklonila zastava gasilnega društva iz Rečice, kateri je bila pokojnica pred 25. leti ob razviti kumica. Pridli in blagi ženi bodi lahka domača zemlja, ki jo je tako ljubila!

BIRCNA VAS PRI NOVM MESTU. V ožjem domačem krogu je dne 30. novembra praznoval 25letnico poroke tukajšnji šolski upravitelj g. Fran Grudnik s svojo ženo Ano, roj. Pavlič. Jubilaroma želimo še vsaj 50letnico!

TOPLICE PRI NOVM MESTU. Praznik narodnega ujedinjenja se je v Dol. Toplicah slovesno praznoval. Ob 8. zjutraj je bila »tina« sv. maša, katere so se udeležili vsi tukajšnji uradi in šolska mladina, ki je po maši zapela »Bože pravde«. Po službi božji se je vršila v šoli v lepo okrašenih sobi dnevu primerna slavnost z govorom šol. upravitelja ter deklamacijami učencev in učenk ter petjem domačih pesmi. Na



Namakaj z „Žensko hvalo“, peri z „Jelenjim milom“!
To ne pokvari perila ter ga popolnoma očisti.

poslopljih, kjer so uradi in tudi po drugih hišah so visle državne in narodne zastave, trgovine so bile zaprte. Zvečer ob 20. uri pa je priredil tukajšnji Sokol lepo telovadno akademijo, ki se je pričela z nagovorom staroste in predavanjem »Sokolski« naraščaj kot narodna in državna bodočnost. Po govoru in predavanju so nastopili vsi oddelki telovadnih s prostimi vajami. Vaje so bile v kratkem času dobro uveščane, kar je dokaz, da so se vaditelji oziroma vaditeljice zelo potrudili. Po prostih vajah je celokupno društvo nastopilo v dvorani, na gledališkem odru pa novejši člani k slovesni zaoblubi, ki se je izvršila po kratkem nagovoru staroste Gregorca. Sledila je orodna telovadba na drugo in bradili 7 telovadcev. Orodna telovadba je pokazala krasen napredek ter da ima društvo prav dobrih telovadcev, ki bodo z vztrajnimi vajami še lepa napredovali. S telovadnimi skupinami je bila prireditev

končana v splošno zadovoljnost. Na lepo uspehi prireditvi si društvo lahko čestita.

SV. VID-GROBELNO. V nedeljo, dne 12. decembra nastopi mladina v igri »Na razpotju«, združeno s petjem, plesom in deklamacijami. Vsem prijateljem in prijateljicam deca kličemo na veselo svidenje. Čas in cene običajne.

GRAHOV PRI CERKNICI. Podmladek Rdečega križa je priredil v tukajšnji šoli Miklavžev večer, ki je izpadel v vsakem ozirom prav dobro. Z manjšimi darili so bili obdarovani vsi šolski otroci, 40 najrevnejših pa je prejelo tudi razno perilo in obleko. Prireditve so omogočili dobrotniki iz vseh vsohvalih vasi in zavedna dekleta, ki so prav marljivo nabirala denarne in druge prispevke za obdarovanje. Hvala vsem darovalcem in nabiralkam, posebno pa školi. svet. g. Alojziju Westru. veletrgovcu g. A. Kraicu, gospodici Franci Levstkov in podkovskemu mostru g. Matevžu Hitju.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsake beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—
Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsake beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Prirreditvi

Českoslov. obec
v Ljubljani potrdi v soboto 11. t. m. o 20.12. v Sokolskem domu na Tabornu, člensko schizni a predstojniku p. Rysky o Sok. letu v Praze. Prijhite vsilnit! — Gospi dobrodošli! 36459

Pokrajinska zadruga kleparjev, inštalaterjev in kotlarjev v Ljubljani
priredi vsilniško predstojništvo v zvečer, dne 30. decembra. Prošnje za prijavitelje dopolniti najkasneje do 20. decembra. 36477

Obrt

Ondulacija vodna ondulacija, strižanje, barvanje las, nanikura najtočnejše se izvršuje v lamskem salonu »KELSI«
Kopitarjeva ulica 1. 36486

Galoše popravila
parna vulkanizacija P. Škafar, Ljubljana, Rimska cesta 11. 270

Čevljar. pomočnika
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Gospodično
sprejme k 2 deškom in kot pomoč gospodini s 1. januarjem 1927. Ponudbe s sliko pod »Gospodini« na podružnico »Jutra« v Mariboru. 36501

Službe
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Službe
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Službe
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Službe
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Službe
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Službe
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Službe
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Službe
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Zdravniki!

Natakarja (ico)
s posebno pravico, karjate znanega, lačen za dobro izredno kavarino in gostino v večjem mestu Slovenije, za prevzem ali na račun. Ponudbe na oglas. oddelku »Jutra« pod šifro »Kavarna« gostilna. 36447

Knjigovodjo (kinjo)
korespondenca, samostojna, ga, popolno večnega, 1860 izvirna v okolici Ljubljane za takoj. Parna popolnoma urejena. Pisane ponudbe s referencami in zahtevki na oglasni oddelku »Jutra« pod »Samostojna« moč 61. 36461

Odvetn. koncipienta
sprejme dr. Ivana Dobravca, odvetnik v Radovljici. Nastop službe s 1. januarjem. 36484

Šivilja
izredna v vsajena tudi druga domačega dela, pride na dom. Sprejme tudi službo sobarice. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36478

Šivilja
gre na domačivir perilo — tudi krpai — Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 36467

Šivilja
zmožna samostojno voditi delavnico, izde stalnega mesta. — Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Samostojna šivilja«. 36462

Čevljar. pomočnika
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Gospodično
sprejme k 2 deškom in kot pomoč gospodini s 1. januarjem 1927. Ponudbe s sliko pod »Gospodini« na podružnico »Jutra« v Mariboru. 36501

Službe
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Službe
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Službe
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Službe
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Službe
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Službe
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Službe
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Uradnica

perfektna slovenska, nemška in hrvaška stenografija, izborna strogo pisarska, z odličnim svrženjem, o večletni odvetniški praksi, samostojna moč v knjigovodstvu, korespondenčni in vseh pisarniških poslih v slov. hrv. in nemškem jeziku, izde odgovarjajoče službe v kakršnokoli podjetju, najraje v Ljubljani, Kranju, Celju, Mariboru, ali tudi izven Slovenije. Ina tudi vesitje do trgov. potovanja. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Uradnica«. 36444

Fina šivilja perila
ise 1 ali 2 sobi, pripravni za obrt, gre tudi k šivilji kot družabnica. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36446

Šivilja
izredna v vsajena tudi druga domačega dela, pride na dom. Sprejme tudi službo sobarice. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36478

Šivilja
gre na domačivir perilo — tudi krpai — Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 36467

Šivilja
zmožna samostojno voditi delavnico, izde stalnega mesta. — Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Samostojna šivilja«. 36462

Čevljar. pomočnika
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Gospodično
sprejme k 2 deškom in kot pomoč gospodini s 1. januarjem 1927. Ponudbe s sliko pod »Gospodini« na podružnico »Jutra« v Mariboru. 36501

Službe
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Službe
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Službe
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Službe
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Službe
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Službe
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Službe
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Službe
dobro izrednega sprejme v trajno delo Franc Nela, Čevljar, Ipravni št. 1, pošta Stari trg pri Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. 36495

Pohištvo

M. Zévaco

Papežinja Favsta

Roman

Nobene rane še ni imel. Izmed nasprotnikov jih je bilo pet mrtvih ali ranjenih; toda sedem novih jim je med tem prihitelo na pomoč. Ta sedmorica je bila oborožena s samokresi... Pardaillan je bil izgubljen!

»Pa bi bil vendar še rad izpregovoril besedico z Maurevertom, preden odidem za Loizo v nebeški raj!« je zamrmral sam pri sebi.

A tisti mah, še preden je kdo utegnil sprožiti, so se odprla vrata. Na pragu se je pojavil človek... Pardaillan je planil proti njemu kakor lev. Sunil je prišleca, da je odletel deset korakov daleč, in je zaloputnil vrata za seboj!

Ta vrata so bila tista, ki so spajala Favstin dvorec z gostilno pri »Železni stiskalnici«. In prišlec je bil vojvoda Guiški, ki sta ga Roussotte in Pâquette pravkar zdrabili iz omedlevice!...

Pardaillan je zletel skozi sobo, kjer je bila razvratna popivka. »Drži ga! Drži ga!« so rjoveli Favstini morilci.

Vitez je preletel obe zadnji sobi in je došel v pivnico. Vrata, skozi katera je ušla vojvodinja Guiška, so bila še odprta...

»Proketo!« je viknil glas, ki ga je Pardaillan spoznal.

»Do svidenja, gospa!« je odgovoril s prešernim grohotom...

Bil je na ulici... Še trenutek in se je utrlil v temo...

»Hvala Bogu!« je dejal, ko se je ustavil sto korakov od zlovesčega kraja. »V kakem pogledu je prav koristno, da sem videl to stvar!... A kje je moj prijatelj Pipeau? Pobrisal jo je strahopetec!... Bogme, ta pes ne bo imel dobrega konca.«

Krenil je dalje, a kmalu je spet obstal.

»Oh res!« je zamrmral. »Kaj bo z ženščino, ki se je onesvestila v mojem naročju?... Prav za prav bi moral iti ponjo, saj sem vendarle njen kavalir. Nevljudo je, da jo puščam kar tako!... Nu, kaj hočemo, ne morem se dati razsekati samo zato, da se poslovim od neznanke... Da, če bi bila Hugeta ali kaka druga dobra prijateljica!... Bodimo pametni in mislimo na cigančico. Kod naj

27

jo iščem zdaj, ko sem izgubil sled?«

Otresel se je in mirno nadaljeval svojo pot.

»Pojdimo spat,« si je dejal. »Kdor se dobro spočije, dobro misli.« Tako modrujoč je prekoračil most in krenil proti Progarski ulici, kjer ga je čakal Karel Angoulémski.

Ni se zavedal, da mu slede od krčme pri »Železni stiskalnici« tri sence, ki pazijo na sleherni njegov korak in na vsako njegovo kretnjo: Picouic in Croasse z Maurevertom, ki jih je bil najel...

Maurevert je čakal viteza pred Favstinim dvorcem z vso tisto peklensko potrpežljivostjo, ki jo daje človeku sovraštvo in strah. Ko je začul v hiši hrup, je takoj uganil, da se je Pardaillan zapletel v eno svojih opasnih prigod.

»Da bi vsaj poginil!« je dejal, škrtaje z zobmi. »Ne, glej ga spet!... Pazita!« Ako ga spravita s poti, bosta imela v meni zaščitnika, ki ne šteje ne udarcev ne denarja!«

Ob pristanu Sv. Pavla je vitez zavil na levo v tesan prehod, ki je vodil z drugim koncem v Progarsko ulico.

»Evo trenutka!« je zarohnel Maurevert in obstal. »Nadenj!... Kolji! Bij!...«

Oriaka sta navalila... Tudi Maurevert je izdril bodalo in se je pripravil, da bi skočil na Pardaillana, kakor hitro bi pal na tla. Hotel mu je zadati poslednji, smrtni sunek!...

Vitez, ki je brezskrbno stopal svojo pot, opletaje z dolgim rapirjem, je mahoma začul pritajene korake. Obrnil se je in zagledal dve postavi, ki sta hiteli proti njemu. Urno je prijel za rapir.

»Oho,« je dejal, »spet se obeta delo!... Kaj? Samo dva rokovanja? Prava reč!...« S to besedo je porinil rapir v nožnico.

A že sta bila pri njem.

»Denar ali življenje!« je bevsnil Picouic.

»Denar ali življenje!« je pritegnil Croasse z mrtvaškim glasom. Zavihnila sta bodala. Toda preden sta utegnila usekati, sta oba zatulila od bolečine. Pardaillan je bil sprožil pesti, eno na desno, drugo na levo... Desna pest je razbila Croassu nos, leva je zadela Picouica v oko, da mu je mahoma zateklo.

»Na kolena, lopova!« je velel naš znanec. »Na kolena pred Pardaillanom!...«

Nepridiprava, ki sta se vzlic bolečinam in strahu nad takim sprejemom pripravljala, da bi zadala vitezu zavraten sunek, sta

pri tej besedi osupnila in zamrla na mestu... Croasse je vrgel bodalo od sebe, Picouic je spravil svoje bodalo za pas...

»Ali sta gluha?« je zarohnel vitez. »Na kolena, pravim!...«

In že ju je pograbil za vrat, kakor je umel samo on, in je trčil z butico ob butico, da je kar zapelo. Rokovnjača sta se vrgla na kolena.

»Milost, gospod vitez!« je zaječal prvi. »Vse vam povem!... Znajite samo, da sem Picouic!...«

»In jaz sem Croasse, Visokost!« je zakrkal drugi. »Rajši bi se postil mesec dni, kakor da se dotaknem lasu na vaši glavi!«

»Strela božja!« je ostrmel Pardaillan. »V zahvalo za sijajni obed, ki ga je pripravila Hugeta sama s svojimi božanskimi rokami, sta me hotela zaklati?...«

»Oh, vaša Svetlost,« sta odgovorila oba v en glas, »če bi bila vedela, da ste vi!...«

»Kako je bilo? Govorita po pravici, ako hočeta, da vama prizanesem kazen!«

»Svetlost,« je tiho rekel Picouic, »slediva vam že od Tkalske ulice...«

»Vražja stanovitnost! Zaslužila bi lepšega uspeha.«

»Pojdimo drugam, Visokost,« se je oglasil Croasse. »Bežimo, da vas ne zaskoči iznenada!...«

»Kdo?... Mar ste bili trije?...«

»Tisti, ki naju je plačal, da bi vas končala! Oh, da sva vedela!...«

Pardaillan že ni več poslušal. Planil je proti Sekvani... Napad dveh rokovnjačev, ki sta mu hotela vzeti denar, se mu ni zdel Bog zna kaj; a gotovost, da sta bila plačana morila, mu je šla do živega.

Neznan sovražnik je kakor večna grožnja... Toda naj se je vitez še tako oziral po okolici, videl ni več nikogar. Zato se je vrnil k nepridipravoma, ki sta čakala na kraju spopada. Po tem, da nista zbežala, je sodil, da jima sme zaupati.

»Noč ga je vzela,« je dejal. »Opišita mi ga malce; nemara je kak prijatelj, ki me je hotel pozabavati!...«

Picouic in Croasse sta se osuplo spogledala. V takih okoliščinah še nista bila slišala takih besed! Picouic, razboritejši izmed dvojice, je opisal vitezu neznanca, ki ju je bil najel. Njegov opis je moral biti dokaj točen, zakaj vitezu se je mahoma zasvitalo, kako in kaj. Obrez mu je zažarel in besen nasmeh je skrivil njegove ustnice.



Božidar Sliepčević, uradnik Narodne banke, naznanja v svojem, kakor tudi v imenu svoje hčerke **Nedice** in vseh ostalih sorodnikov pretresljivo vest, da je njegova nad vse ljubljena soproga in predobra mamica, gospa

Melita Sliepčević roj. Bohinec

dne 8. t. m. ob pol 19. uri po kratki in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb blage pokojnice bo v petek, dne 10. decembra t. l. ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti Študentovska ul. št. 3., na pokopališče k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 9. decembra 1926.

Javna prodaja.

Dne 13. decembra t. l. se
vrši javna prodaja

10.000 delnic Cinkarne d. d. Gaberje pri Celju
12475 en bloc

v d. orani Ljubljanske borze za blago in vrednote, Ljubljana, Koroška trg 9, l. nadsir. 5 min. po zaključku uradnega borznega sešanja to je od 5 m. po 12 dalje. Ako se omenjene vrednote ne bodo mogle prodati, se bo nadaljevala prodaja naslednjega dne ob istem času in v istem prostoru.

Ljubljana, dne 10. decembra 1926.

Franc Palme, l. r.

pooblaščenec senzal Ljubljanske borze za blago in vrednote.

Lokali

za engros manufakturno trgovino, opremljeni z inventarjem in dvigalom, ter pisar. prostori

se oddajo takoj v najem.

Vpraša se pri Občinski Miklošičeva cesta.

Okraske in svečke za božično drevo, razglednice

božična, novoletna itd. na debelo in drobno po čudo vito nizkih cenah pri

L. Pevalak, Ljubljana, Zidovska ulica 1179-a

Iščemo kapital Din 2.500.000

za staro dobro vpeljano tovarno. — Eventualno damo hipoteko na prvo mesto. — Zadevne ponudbe prosimo pod „K. T. V.“ na ogl. odd. „Jutra“.

Moška moč

izveščana v papirnati stroki se sprejme.

Ponudbe na oglasni oddelek „Jutra“ pod „PAPIR“.

12519

JOSIP URAN

specijalna trgovina

božičnih okrasov

Ljubljana, Mestni trg 11.

Papir: svilen, taletni, zlat in srebrni, škrebeč in krep. Zlata in srebrna penca. Zica za rože. Zica za obešanje okrasov. Briljantna vrvica, svečke, držke za svečke, čudežne svečke. Prtički za v kot res krasni in poceni, 20 vzorcev in veličin. Obrazci (Krippenbilder) rojstva (štalice), lameta, girlande od lamete, girlande papirnatih angelski laski (Feenhaar). Razglednice, bloki in trbtčki za kole-darje, krinke in lampioni. Listje za rože, prašniki (Pötelzeln) umetni cvetice in venci za neveste. Velikanska izbira vsakovrstnih steklenih božičnih okrasov v obliki pučkov, zvončkov, možičkov, sadja, bunkic, špice, okraske od lamete ter Blaznikova in drn-261 žinska pratika itd., itd.



Seštevanje!

Računanje!

BURROUGHS Portable

Dolarjev 180.—

10 mesečnih obrokov.

Brezplačno in neobvezno predočjenje

Glogowski & Co.

ZAGREB,

Račkoga ulica 7 b

99.999 999.99

Kostanjev les

razžagan do 1 m 20 cm, lahko od 10 do 45 cm nekan in neobeljen, kupuje stalno po ugodnih cenah in takojšnjemu plačilu, eventualno akreditivu **ERNEST MARINC**, Celje. Zrinskega ulica 4 — Posredovalci dobe provizijo.

ZAHVALA.

Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom smrti naše nepozabne, dobre soproge in mame gospe

Marije Trdina

izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znančim najtoplejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo vsem darovalcem krasnega cvetja in vsem, ki so spremili pokojno na njeni zadnji poti.

Zažujoči ostali.

Zahvala.

Za vsa izražena sočutja ob priliki neizmerno težje izgube naše dobre soproge zlate mame, babice, prababice, išče in tete

Uršule Korče roj. Kopetzky

izrekamo tem potom vsem našo najtoplejšo zahvalo. Zahvaljujemo se tudi vsem onim ki so jo sremili na njeni zadnji poti.

Cerknica, Ljubljana, Ljubljana, dne 9. decembra 1926.

Zažujoče rodbine **Korče, Bergant, Markelj, Kopetzky** in ostali sorodniki.

Tase z vezzenino,

dvojno steklo, jako efektno, lepo božično darilo.

TONI JAGER,

Ljubljana, Dvorni trg števil. 1.

Božične okraske

girlande, lamete, angelske lase, čudežne sveče, božične in novoletne razglednice kupite najceneje v veletrgovini

OSVALD DOBEIC, Ljubljana Sv. Jakoba trg 9. 12475 a

Dražba.

Dne 13. in 14. decembra 1926 vsakokrat ob pol 9. uri dop se bode vršila na licu mesta v Mozirju oziroma v Lokah, Prihovi in Rečici ob Savini dražba vseh nepremičnin Rudolfa in Amalije Pevec nahajajočih se v k. o. Mozirje, Loke, Prihova in Rečica.

Cenilna vrednost za vse nepremičnine znaša skupaj 471.081 Din 47 p.

Prodajalo pa se bode po parcelah in se na licu mesta določi skupina parcel, ki se bodo kot gospodarska enota skupaj dražbale. Vadij znaša deseti del cenilne vrednosti posameznih parcel. Najmanjši ponudek za posamezne parcele se razvidi iz dražbenih pogojev, ki so na vpogled v uradnih urah pri Okrajnem sodišču v Gornjemgradu ali pa pri upravniku konkurzne mase Dr. Milanu Orožnu, odvetniku v Celju. Tam se dobe tudi vsa ostala pojasnila glede te dražbe.

1246a